

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

περιοδικη εκδοση της ενωσης φοιτητων - σπουδαστων ν. σερρων

Η διάρθρωση της άγροτικης οίκονομίας

Για τὸ νομοσχέδιο ἐπιμόρφωσης τῶν Δ. Υ.

Τὸ πρόβλημα πορνὸ στὴν Ἑλλάδα

(ἢ «εὐνουχίζοντας τὸν Ἐλληνα»)

Η θεωρία τοῦ Ντόμινο

Εἰδήσεις ἀπὸ τῇ δράσῃ τῆς Ε.Φ.Ε.Ν.Σ.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΔΡΑΧ. 12

11

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1976

τὸ σημείωμα τῆς σύνταξης

τέσσερα γεγονότα - τέσσερες λεπτομέρειες (;

1ο γεγονός : 'Η συμμετοχή τῶν καθηγητῶν τῶν γυμνασίων στὴν τελευταία ἀπεργία ήταν σχεδὸν καθολική καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπεργο-σπαστῶν σ' ὅλη τῇ χώρᾳ πολὺ μικρός.

1η λεπτομέρεια : (;) 'Ο Ν. Σερρῶν ήταν ὁ πρῶτος σὲ ἀπεργο-σπάστες νομὸς τῆς Ἑλλάδας. 'Εννια εἶναι οἱ καθηγητὲς τοῦ νομοῦ ποὺ δὲν πῆραν μέρος στὴν ἀπεργία.

2ο γεγονός : 'Απὸ τοὺς ἐννιὰ ἀπεργοσπάστες, οἱ ἑπτὰ ἔργαζονται σὲ γυμνάσια τῆς πόλης τῶν Σερρῶν. Εἶναι ἡ δ. Π. Βαχαδούρη, ἡ δ. Μ. Ασπρου, ὁ κ. Χ. Κυριακίδης, ἡ δ. Μ. Παπακυριάκου, ἡ κ. Ε. Πέτρου, ἡ κ. Μόκκα καὶ ὁ κ. Γ. Σοφιανός.

2η λεπτομέρεια : Οἱ δύο πρῶτες εἶναι θεολόγοι, οἱ ἑπόμενοι τέσσερις ἔχουν σχέση μὲ κατηγητικὰ σχολεῖα, ὁ δεῖβδομος έχει τανόδιμη λητῆς τῆς «γιορτῆς τοῦ μίσους» ποὺ ἔγινε στὶς Σέρρες, γιὰ τὸν ἐμφύλιο.

3ο γεγονός : Τὴν τελευταία φορὰ ποὺ μιὰ διμάδα μελῶν τοῦ συλλόγου μας βγῆκε γιὰ νὰ μαζέψῃ συνδρομές γιὰ τὴν «Παρουσία» πέρασε κι ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο τοῦ προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κ. Τ. Σίμογλου. 'Ο κ. Σίμογλου εἶπε στοὺς συναδέλφους πῶς δὲν συμφωνεῖ μὲ τοὺς σημερινοὺς νέους, εἶναι ἀντίθετος μὲ τὸν τρόπο ἐνδυμασίας τους α.λ.π. καὶ γι' αὐτὸν ζήτησε νὰ τὸν διαχράψωμε ἀπὸ συνδρομητή. 3η λεπτομέρεια : (;) 'Ο κ. Σίμογλου ἀνήκει στὴ μικρὴ μειοψηφία (3 ἀπὸ τοὺς 25) τοῦ δημοτικοῦ συμβούλων ποὺ πῆραν μέρος στὸ ἐμφυλιοπολεμικὸ μνημόσυνο, κατέθεσε στεφάνι καὶ μίλησε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ γεύματος, ποὺ παρέθεσε στὸ τουριστικὸ Περίπτερο τοῦ «Κουλᾶ» ἡ Διοίκηση τοῦ Συνδέσμου 'Εφέδρων 'Αξιωματικῶν Σερρῶν, μετά τὸ μνημόσυνο.

4ο γεγονός : Τὸ περιοδικό μας στέλνεται σ' ὅλους σχεδὸν τοὺς βουλευτὲς τοῦ νομοῦ, ὅλων φυσικὰ τῶν κομμάτων. Τὸ 9ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας μᾶς τὸ ἐπέστρεψε δι βουλευτής κ. Ι. Λαυρεντίδης.

4η λεπτομέρεια : (;) 'Ο κ. Λαυρεντίδης εἶναι γνωστὸς σὰν φιλοβασιλικὸς βουλευτής. Καὶ κάτι ἄλλο. Τὸ 9ο τεῦχος τῆς ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ήταν ἀφιερωμένο στὸ ἔπος τοῦ Πολυτεχνείου.

ἔτος Β' - Τεῦχος 11

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1976

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Τιμὴ τεύχους

δρχ. 12

περιοδικὴ ἐκδόση τῆς "Ἐνωσης Φοιτητῶν-Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν, Φ. Ροῦσθελτ 1 Σέρρες
Διευθύνεται ἀπὸ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ
ἐκδότης: ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΠΟΥΓΦΙΔΗΣ, - Ραβίνε 1 - Σέρρες
Ἐπήσιες Συνδρομές: Τράπεζες - Οργανισμοί - Δ. Υπηρεσίες 300, Ιδιῶτες 150
Φοιτητές-Σπουδαστές-Μαθητές 75, Μέλη τοῦ Συλλόγου 50
έμβασματα - ἐπιταγές: «Ἐνωση Φοιτητῶν-Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν»—Εθνικὴ Τράπεζα
Ἐλλάδος, Υποκ./μα Σερρῶν, ἀριθμὸς λογαριασμοῦ 470040-6
Κάθε ἐνυπόγραφο ἀρθρὸ ἐκφράζει τὴν πεσσωπικὴ γνώμη τοῦ συγγραφέα του
Τυπώνεται στὸ Τυπογραφεῖο τῶν ΑΦΩΝ ΛΑΤΙΝΤΖΗ - Βασ. Σοφίας 38, τηλ. 221.529

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

* Επιμέλεια: ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΑΚΗΣ

* Μέσα στή διάρκεια τῶν διακοπῶν ὁ σύλλογός μας ἔκανε τέσσερεις συνολικά ἐκδήλωσεις στή πόλη μας. "Εγινε συγκέντρωση-συζήτηση μαθητῶν γυμνασίου μὲ τέμα τὰ προβλήματά τους. 'Ανάλογη ἐκδήλωση εἶχε γίνει καὶ πέρυσι. 'Η ἐκδήλωση ἔγινε στή «Δημόσια Βιβλιοθήκη». Κεντρικὸς διαιλητῆς ήταν ὁ γ.γ. τοῦ συλλόγου μας Σάκης Ματάκος. Μετά τὴν διαλίξ του ποὺ ἀποσπάσματά της δημοσιεύουμε στὸ τεῦχος αὐτό, ἔγινε συζήτηση πάνω στὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς μαθητές.

Στὸν ἵδιο χῶρο ἔγινε ἡ πρώτη ἐκδήλωση τῆς σειρᾶς ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ μὲ εἰσηγητή τὸν συνάδελφο Κ. Καφταντζῆ πάνω στὸ ακλάδο τῆς ιατρικῆς. 'Η ἐκδήλωση αὐτὴ εἶχε προηγούμενα γίνει στὰ γραφεῖα τοῦ συλλόγου μας στή Θεσ/νίκη.

Τὸ Σάββατο στὶς 3-1-76 στή λέσχη ἀξιωματικῶν ἔγινε ὁ γορδὸς τοῦ συλλόγου μας. 'Η ἐκδήλωση προκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον κυρίως τῶν νέων. Πάνω ἀπὸ 300 ἄτομα πῆραν μέρος σ' αὐτή. Στὴ διοργάνωση τῆς ἐκδήλωσης μᾶς βοήθησε ὁ διοικητῆς τῆς 10ης μεραρχίας τὸν διπούν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ παραχώρηση τῆς Λέσχης καὶ τῆς δραχήστρας.

"Αν καὶ ἡ ἐκδήλωση σὲ γενικὲς γραμματές πέτυχε, θὰ μποροῦσε νὰ εἴναι ἀκόμη μεγαλύτερη ἡ ἐπιτυχία τῆς ᾧν κάναμε μιὰ καλλύτερη προετοιμασία. 'Ο μικρὸς χῶρος τῆς Λέσχης δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἔρθουν ὅλοι ὅσοι ζήθελαν νὰ πάρουν μέρος στὸ γορδό. "Ετσι πολλοὶ ἔφτασαν ὡς τὴν πόρτα τῆς Λέσχης φάγοντας γιὰ προσκλήσεις. Ζητάμε συγγάμη ἀπ' ὅσους δὲν μπορέσαν νὰ διασκεδάσουν.

Τὴν Κυριακὴ 11.1.76 ἔγινε στὸν κιν/φο «Διοινύσια» προβολὴ τῆς ταυνίας τοῦ Τάσου Ψαρᾶ «Δι' ἀσήμαντον ἀφορμὴ» ἀλλὰ λόγω βλάβης τῆς μηχανῆς προβολῆς ἡ ταυνία κόπηκε ἀφετές φορὲς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ προβληθῇ ςφτια. Γι' αὐτὸ προγραμματίσθηκε μιὰ ἐπανάληψη στὴν προβολὴ στὶς Σέρρες. Τὴν ἐπομένη, Δευτέρᾳ 12-1, ἡ ταυνία προβλήθηκε στὸν Ν. Σκοπὸ σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἐκπολιτιστικὴ κίνηση Νέων.

'Η ἴδια ταυνία ήταν νὰ προβληθῇ ἀλι στὸ Σιδηρόκαστρο, τὴν Κυριακὴ 18-1. Οἱ συνάδελφοι τοῦ Σιδηροκάστρου ἔφθασαν ἐκεῖ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ συμφώνησαν τὸ Σάββατο τὸ πρωὶ μὲ τὸν ἴδιοκτήτη τῆς αἱθουσας τοῦ κιν/φου γιὰ

τὴν προβολὴν κανονίζοντας καὶ τὰ τῆς ἀμοιβῆς. Στὴ συνέχεια χρειάσθηκε νὰ πᾶνε δυὸ φορὲς στὸ δήμαρχο γιὰ νὰ τοῦ ζητήσουν νὰ ἀγγελθῇ ἀπὸ τὰ μεγάφωνα ἡ ἐκδήλωση (τὴν πρώτη φορὰ ὁ δήμαρχος τοὺς εἶπε πῶς ἔπρεπε νὰ πάρῃ ἄδεια ἀπὸ τὴν νομαρχία. (!) τὴν δεύτερη τοὺς ἐπέτρεψε νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ μεγάφωνα). "Αλλες τόσες φορὲς χρειάσθηκε νὰ μεταβοῦν στὴ Διοικηση χωροφυλακῆς (γιὰ νὰ πάρουν ἄδεια ἀναρτήσεως ταμπλώ, γιὰ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ὑπάρχει ἄδεια προβολῆς τῆς ταινίας, γιὰ νὰ τοὺς ζητηθῇ νὰ πᾶνε τὸ καπάκι τῆς κόπιας τῆς ταινίας, μέσα στὸ διπόδιο ἥταν κολλημένη ἡ ἄδεια...) Τελικὰ ἡ προβολὴ τῆς ταινίας δὲν ἔγινε γιατὶ διαθουσάρχης παρὰ τὴν ἀρχικὴ συμφωνία, δὲν παραχώρησε τὴν αἰθουσάρχης παρὰ τὴν ἀρχικὴ συμφωνία, δὲν παραχώρησε τὴν αἰθουσάρχης «δὲν μποροῦσε» !!

δίμηνη ἡ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

* Τὸ Δ.Σ. τοῦ συλλόγου μας παίρνοντας ὑπὸ δψη τὶς δυσχέρειες στὴ σύνταξη καὶ τὴ διανομὴ τῆς «παρουσίας» καὶ κατὰ κύριο λόγο τὰ οἰκονομικὰ προβλήματά της ἀποφάσισε ἀπὸ ἐδῶ καὶ στὸ ἔξης νὰ τὴν ἐκδίδει κάθε δυὸ μῆνες. Ἡ προσπάθεια τῆς σύνταξης θὰ στραφῇ πιὸ πολὺ στὴ ποιότητα τῆς ὕλης. 'Ο ἀριθμὸς τῶν σελίδων τῆς «Παρουσίας» ήδη ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτὸς εἶναι αὔξημένος.

* 'Επειδὴ καὶ στὴ πόλη μας ὅπως σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα ἔγινε μιὰ «γιορτὴ μίσους» τὸ περασμένο μῆνα καὶ ἐπειδὴ τὸ ΔΣ τοῦ συλλόγου μας προσκλήθηκε νὰ συμμετάσχῃ σ' αὐτὴ γι' αὐτὸ στείλαμε τὴν παρακάτω ἐπιστολὴν στὸ κ. Νομάρχη. 'Η ἐπιστολὴ δημοσιεύθηκε σὲ ἐφημερίδες τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Θεσ/νίκης.

'Αξιότιμε κ. Νομάρχα

Τὸ Δ.Σ. τῆς «Ἐγωσῆς Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν νομοῦ Σερρῶν» ἔκρινε πῶς δὲν θὰ πρεπει νὰ δεχθεῖ τὴν πρόσκλησή σας γιὰ συμμετοχὴ του στὸ «ἐπίσημο μηνιαύσινο ὑπέρ τῶν θυμάτων τῆς κομμουνιστικῆς κατὰ τοῦ ἔθνους ἐπιβολῆς» καὶ θεωρεῖ ὑποχρέωσή του νὰ σᾶς αἰτιολογήσει τὴν ἀπόφασή του.

Τὸ Δ.Σ. τῆς ΕΦΣΝΣ πιστεύει πώς:

- Τὸ μηνημόσυνο ὑποθέλπει τὸ λαϊκὸ δικασμό, ὑπονομεύει τὴν δημοκρατία, εἶναι γιορτὴ μίσους.
- Παρόμοιες ἐκδηλώσεις συντείνουν στὴν ἀναμόχλευση τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ δὲν συμβάλλουν καθόλου στὴν ἐδραίωση τῆς δημοκρατίας στὴ χώρα μας.
- Τὰ ἐφτάμισυ χρόνια τῆς τυρανίας καὶ ἡ τραγωδία τῆς Κύπρου θὰ πρεπει νὰ βοηθήσουν δὲν θέλουν (καὶ τὸν Λαζ σίγουρα τὸν βοήθησαν) νὰ καταλάβουν πῶς «ἡ κατὰ τοῦ ἔθνους ἐπιβολὴ» ἔρχεται ἀπὸ τοὺς ὑπηρετοῦντες ξένα συμφέροντα μονοπωλητὲς τῆς ἔθνικοφροσύνης καὶ κομμουνιστοφάγους.
- 'Η περίοδος στὴν ὁποίᾳ ἀναφέρεται τὸ μηνημόσυνο ἥταν περίοδος ἐμφύλιου

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΝΕΩΝ Ν. ΣΚΟΠΟΥ

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

Δύο άξιόλογες έκπολιτιστικές προσπάθειες τῶν νέων τῆς περιφέρειας

Τὰ νέα κοινωνικὰ δεδομένα, ποὺ διαμορφώνονται σήμερα στὴν πατρίδα μας, κάνουν δλοένα καὶ πιὸ ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπίλυσης τῶν χρόνιων προβλημάτων τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς αὐτῆς ἑκτίμησης ἴδρυθηκε τὸν Γενάρη στὸ Ν. Σκοπὸ κίνηση μὲ τὸ ὄνομα «Ἐκπολιτιστικὴ Κίνηση Νέων Ν. Σκοποῦ». Σκοπὸς τῆς κίνησης εἶναι α) ἡ ἀνάπτυξη πνεύματος ἀλληλεγγύης καὶ συναδέλφωσης ἀνάμεσα στοὺς νέους τοῦ χωριοῦ β) ἡ διοργάνωση ἀνδηλώσεων μὲ σκοπὸ τὸ ἀνέβασμα τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπίπεδου τῆς νεολαίας καὶ τοῦ χωριοῦ γενικώτερα γ) ἡ σύλληψη τῶν διάφορων προβλημάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ χωριό καὶ ἡ προώθησή τους, ὅσο αὐτὸς εἶναι δυνατὸ ἀπ' τὴν μεριὰ τῆς κίνησης.

Τὸ ὁργανωτικὸ σχῆμα μὲ τὸ ὄποιο λειτουργεῖ ἡ κίνηση εἶναι τὸ ἀκόλουθο: 11μελὲς Δ.Σ. 4 ἀπ' τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. κατέχουν τὶς θέσεις τοῦ προέδρου, ἀντιπροέδρου, γενικοῦ γραμματέα καὶ ταμία. Ἡ κίνηση ἀποχτᾶ εὐελιξία καὶ εὐχέρεια στὶς ἐνέργειές της μὲ τὶς ἐπιτροπές δουλειᾶς, ποὺ συσταίνονται μ' ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. Τὶς ἐπιτροπές δουλειᾶς τὶς πλαισιώνουν ἐθελοντικὰ

πολέμου (κατὰ τὸν ὑπουργὸν Ἐθνικῆς "Αμυνας κ. Ἀβέρωφ) ποὺ ὁργανώθηκε ἀπὸ ξένες δυνάμεις γιὰ τὴν προώθηση τῶν δικῶν τους ἀντιδραστικῶν σχεδίων στὴ χώρα μας. Τὰ περισσότερα θύματα καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς ὑπῆρξαν παιδιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

-- Σήμερα ποὺ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς ἀκούγονται ἐπικλήσεις τουρκικοῦ κινδύνου, θὰ πρέπει οἱ «ἐπίσημες ἀνδηλώσεις» νὰ εἶναι ἀνδηλώσεις ἐνότητας τοῦ 'Ἑλληνικοῦ λαοῦ βασισμένες στὰ τόσα ποὺ τὸν ἐνώνουν καὶ ὅχι ἀνδηλώσεις μίσους ποὺ φέρονται διαχωρισμὸ τοῦ λαοῦ καὶ διχασμὸ μὲ τὸ ξύσιμο παλιῶν πληγῶν).

* Προσπαθήσαμε πολλὲς φορὲς νὰ δημιουργήσουμε διάλογο ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ μας. Δυστυχῶς δὲ βρήκαμε τὴν ἀνταπόκριση ποὺ προσμέναμε. Ο συναδέλφος Γρηγόρης Μύδγιαλης θέτει στὸ σημερινὸ τελεχος τὸ πρόβλημα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Χωρὶς φυσικὰ νὰ συμφωνοῦμε μέ τὶς ἀπόψεις του βρίσκουμε πῶς τὸ ἄρθρο του εἶναι μιὰ καλὴ εὐκαιρία γιὰ ν' ἀρχίσῃ ἔνας διάλογος στὸ χῶρο μας ποὺ εἶναι κατ' ἔξοχὴ ἀγροτικὸς Θὰ περιμένουμε ἀπαντήσεις, καὶ γιὰ νὰ τὶς δημοσιεύσουμε στὴ «Παρουσία», ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς στῆλες τῶν τοπικῶν ἐφημερίδων.

μέλη τῆς κίνησης. "Ηδη καθορίστηκε ἡ σύσταση καλλιτεχνικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπιτροπῆς ᷂ρευνας τοῦ θέματος τοῦ Γυμνάσιου N. Σκοποῦ, ἐπιτροπῆς διοργάνωσης πανσκοπιανικῆς ἐκδήλωσης καὶ μνημόσυνου γιὰ τὴ σφαγὴ ἀπ' τοὺς Βούλγαρους φασίστες 18 παλληκαριῶν τοῦ χωριοῦ καὶ ἐπιτροπῆς διοργάνωσης χοροεσπερίδας γιὰ τὶς ἀποκρηές.

Χαρακτηριστικὸ τῆς κίνησης εἶναι ἡ μαζικότητα. Πραγματικὰ ἐνῶ βρίσκεται ἀκόμα στὰ σπάργανα τῆς ἀριθμεῖ γύρω στὰ 70 μέλη. Ἀκόμα ἐνθαρρυντικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν παραπέρα ζωὴ καὶ δράση τῆς κίνησης εἶναι ἡ ποικιλομορφία στὴ σύστασή της, τὸ γεγονός ὅτι 5 ἀπ' τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. εἶναι παιδιὰ τοῦ χωριοῦ (δηλ. ὅχι φοιτητὲς ἢ σπουδαστὲς) κι ὅτι ἔνα μεγάλο ποσοστὸ ἀπ' τὰ μέλη τῆς κίνησης εἶναι ἀγροτόπαιδα κι ἐργατόπαιδα δείχνει ἀκριβῶς ὅτι ἡ ἀγροτικὴ κι ἐργατικὴ νεολαία προβληματίζεται.

Τελειώνοντας τὴ μικρὴ παρουσίαση τῆς κίνησης εὐχόμαστε δόλόψυχα τὸ παράδειγμα τῶν νέων τοῦ N. Σκοποῦ νὰ τὸ μιμηθοῦν ὅλα τὰ χωριὰ τοῦ νομοῦ μας καὶ τῆς Ἐλλάδας. Εἶναι ἀπαραίτητο.

■ Νέοι καὶ νέες ἀπὸ τὴ Μαυροθ/σσα καὶ τὴ γύρω περιοχὴ ἔχει τώρα ἥρκετὸ καιρὸ ποὺ διαπιστώνοντας μιὰ ἀρνητικὴ κατάσταση στὶς σχέσεις τους στὸν πνευματικὸ καὶ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῆς περιοχῆς ἥρχισαν μιὰ προσπάθεια γιὰ τὴ δημιουργεία μιᾶς κίνησης ποὺ στὴν πορεία τῶν δραστηριοτήτων τῆς σκοπεύει νὰ ἀναπτύξει τὶς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς νέους, τὴν ἐνεργοποίηση τους γιὰ ἐκδηλώσεις ποὺ προωθοῦν τὰ πολιτιστικὰ, μορφωτικὰ καὶ κοινωνικά τους προβλήματα. Θὰ ἀναφερθοῦμε, μὲ δρισμένα παραδείγματα σὲ συγκεκριμένες ἐκδηλώσεις γιὰ νὰ ἔξηγήσουμε τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε πολιτιστικὰ μορφωτικὰ προβλήματα. Εἶναι γνωστὸ πῶς τὰ προνόμια τῶν νέων τῆς πόλης γιὰ τὴν γενικώτερη πνευματικὴ τους ἔνοδο εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅτι στὴν ἐπαρχίᾳ κι' αὐτὸ γιατὶ ἡ ποιοτικὴ στάθμη τῶν θεαμάτων καὶ τὰ πνευματικὰ κέντρα εἶναι συγκεντρωμένα σ' αὐτές. Αὐτὸ ποὺ σκοπεύει νὰ ἐπιτύχῃ ἡ κίνηση εἶναι νὰ μεταφέρῃ τὸν πνευματικὸ καὶ κοινωνικὸ προβληματισμὸ τῆς πόλης στὴν ἐπαρχία. Οἱ Μουσικὲς συναυλίες, τὰ φίλμας, τὸ θέατρο, οἱ συζητήσεις γενικωτέρων κοινωνικῶν προβλημάτων πιστεύουμε ὅτι θὰ συμβάλλουν στὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτιστικοῦ καὶ μορφωτικοῦ ἐπιπδου τῶν νέων τῆς περιοχῆς μας.

'Η EMKM ἐντάσεται στὸ δημοκρατικὸ χῶρο τῆς περιοχῆς Μαυροθ/σσας σκοπεύοντας ὅπως ἀναφερθήκαμε παραπάνω στὴν πνευματικὴ-πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου καὶ κατὰ συνέπεια τοῦ κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ ἔτσι ὡστε νὰ εἶναι σὲ θέση οἱ νέοι νὰ δίνουν ἀπὸ μόνοι τους ἀπάντηση στὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τους.

Φοιτητικά προβλήματα

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΛΚΙΑ

Παρατηρεῖται τελευταῖς μιὰ ἐπίθεση τῆς ἀντιδραστικῆς κατὰ τῶν δημοκρατικῶν δικαιωμάτων τῆς νεολαίας. Πότε χτυπιοῦνται τὰ δικαιώματα τῶν μαθητῶν, πότε τῶν σπουδαστῶν τῶν τεχνικῶν σχολῶν καὶ πότε τῶν φοιτητῶν.

A. ΤΙ ΛΕΕΙ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

Μιὰ καλὰ καμουφλαρισμένη μορφὴ αὐτῆς τῆς ἐπίθεσης εἶναι καὶ τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ποὺ αἰφνιδιαστικὰ σιωπηρὰ καὶ ἐκβιαστικὰ πέρασε ἡ κυβερνητικὴ κοινοβουλευτικὴ πλειοψηφία. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸ Νομοσχέδιο ίδρυεται κατὰ τὰ γαλλικὰ ντεγκωλικὰ πρότυπα μιὰ σχολὴ Δημόσιας Διοίκησης γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπόλυτα ὑπαγόμενη καὶ ἐξαρτώμενη ἀπ’ τὸ ‘Ύπουργεῖο Προεδρίας. Σ’ αὐτὴ θὰ πρέπει νὰ φοιτοῦν ὅσοι θὰ θέλουν νὰ διοριστοῦν στὴ δημόσια διοίκηση ἢ νὰ προαχθοῦν.

Οἱ πρῶτες ξεκομμένες ἀντιδράσεις τοῦ φοιτητόκοσμου ἔγινε πρὸ σπάθεια νὰ παρουσιασθοῦν σὰ ζήτημα-διένεξη ποὺ ἀφορᾶ μόνο τοὺς φοιτητὲς τῆς Παντείου μὲ στόχο τὴ διάσπαση τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος.

“Ομως τὸ θέμα δὲν ἀφορᾶ μόνο τοὺς φοιτητὲς τῆς Πάντειου ἢ τῆς Νομικῆς ἢ τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε. “Οπως θὰ δειχθῆ ἀπ’ τὰ παρακάτω ἀφορᾶ ὅλη τὴ νεολαία, ὅλο τὸ λαὸ γιατὶ χτυπᾶ τὰ δικαιώματά μας στὴ δουλειὰ καὶ στὴ μόρφωση.

B. ΠΟΥ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ;

Τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση τῶν Δ.Υ. ἀποσκοπεῖ πρῶτα πρῶτα στὸ νὰ φτιαχτῇ μιὰ κομματικὴ σχολὴ ποὺ θὰ βγάζει τυφλὰ ἀφοσιωμένα διοικητικὰ στελέχη.” Ετσι τὸ διοικητικὸ στελεχικὸ δυναμικὸ θὰ ἔχει τὴ ποθούμενη δοσμένη πολιτικὴ τοποθέτηση σύμπλευσης μὲ τὴ Κυβέρνηση. Μ’ αὐτὸ τὸ τρόπο δημιουργεῖται ἔνα ἀκόμα στεγανὸ στὸ κρατικὸ μηχανισμό, μιὰ ἀκόμα πηγὴ ἀνωμαλίας.

Τὸ νομοσχέδιο ἐπίσης κατοχυρώνει θεσμικὰ καὶ ἐξασφαλίζει τὴ διαιώνιση τοῦ μονοκομματικοῦ κράτους τῆς δεξιᾶς. Στὴ σχολὴ αὐτὴ τὰ στελέχη ποὺ θὰ προορίζονται γιὰ τὴν ἐπάνδρωση τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ θὰ ἔχουν φιλτραρισθῆ καλὰ ἀπ’ τὴν ἀποψη τῶν κοινωνικῶν φρονημάτων. ”Ετσι κάνουμε καὶ ἔνα ποιοτικὸ ἄλμα, πρὸς τὰ πίσω δύμας,

πρὸς τὴν προδιχτατορικὴν μισαλλόδοξην πολιτικὴν χωρισμοῦ τῶν πολιτῶν σὲ πολῖτες Α καὶ Β κατηγορίας.

Γ. ΠΟΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸν α) καταργεῖ τὴν αὐτοτέλεια τῆς Ηλεκτρονικής παιδείας γιατὶ ἡ σχολὴ ποὺ δημιουργεῖται ἔχει πάτετος ἀπ’ τὸ ‘Υπουργεῖο Προεδρίας. ’Ακόμα ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ διορίζονται σ’ αὐτὴ τὴν σχολὴν χρονικοὶ καθηγητὲς ποὺ διώγχηκαν ἀπ’ τὰ Ηλεκτρονικά γιὰ ἀντιφοιτητικὴ δράση. ’Ακόμα θὰ εἶναι στὴν ἀπόλυτη ἀρμοδιότητα τοῦ ‘Υπουργοῦ Προεδρίας νὰ καθορίζει τὸ ποιὸν καὶ πόσοι θὰ φοιτοῦν καθὼς καὶ τὸ περιεχόμενο τῶν σπουδῶν β) ‘Η μεταπτυχιακὴ ἐκπαίδευση ἀφαιρεῖται ἀπ’ τὰ ‘Ανώτατα Ἐκπαιδευτικὰ ’Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) ’Αχρηστεύεται ἡ ἥδη ὑπάρχουσα μεταπτυχιακὴ ἐκπαίδευση καὶ μπαίνει ἔτσι ἡ βάση γιὰ ἓν τοῦ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΗΑΙΔΕΙΑΣ πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀπόλυτα ἀπαραίτητο στὴν ἀντίδραση γιατὶ καὶ τὰ Α.Ε.Ι. ἔχουν μεταβληθεῖ σὲ χῦροις προσδευτικοῦ προβληματισμοῦ καὶ γ) ὑποβιβάζεται ἡ ἀξία τοῦ Ηλεκτρονικοῦ πτυχίου γιατὶ στὴ σχολὴ θὰ μποροῦν νὰ φοιτοῦν ἀνεξέλεγκτα ὅλοι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ δημοῖοι παίνοντας τὸ χαρτὶ τῆς ἀφοσίωσης» θὰ ἔχουν γρήγορη βαθμολογικὴ ἔξέλιξη.

Δ. ΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΠΕΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ

Δὲν διακατεχόμαστε ἀπὸ στεῖρα ἀρνητικὴ ἀποτελεσματικὴ διάθεση. Θέλουμε νὰ ἐπιμμορφώνονται οἱ Δ.Υ. ἀλλὰ μέσα καὶ μέσω τῶν Α.Ε.Ι. Σὲ κάθε νομοσχέδιο δὲ ποὺ ἔτοιμάζεται καὶ ἀφορᾷ στὸ θέμα τῆς ἐπιμόρφωσης κ.τ.λ. πρέπει νὰ παίρνεται ὡπ’ ὅψη ἡ γνώμη ὅλων τῶν ἐνδιαφερόντων καὶ νὰ μὴ στηρίζεται σὲ μιὰ εὐκαιριακὴ ἀριθμητικὴ πλειοψηφία τῆς βουλῆς.

Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸν ἐντάσσεται στὰ παλίσια τῆς ἐπίθεσης τῆς ἀντιδρασης ἐνάντια στὸ φοιτητικό, νεολατίστικο, κίνημα Τὸ ‘Υπουργεῖο Παιδείας προσπαθεῖ νὰ περάσει κομμάτι-κομμάτι τὸ νόμο-πλαίσιο γιὰ τὴν Ἀνώτατη Ηαδεία ἀποδυναμώνοντας καὶ διασπώντας παράλληλα τὸ φοιτητικό κίνημα. ”Εναὶ ἀπ’ τὰ κομμάτια του εἶναι καὶ τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση τῶν Δ.Υ. Γι’ αὐτὸν λοιπὸν τὸ νομοσχέδιο αὐτὸν πρέπει νὰ γιτυπηθῇ μὲ πρῶτο στόγῳ τὴν ἀνενεργοποίησή του καὶ τελικὸν στόχῳ τὴν κατάργησή του. ”Ομως οἱ μέθοδοι πάλης τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος δὲν πρέπει νὰ εἶναι πρόγειρες καὶ ἀπρόσφορες ἀλλὰ νὰ ἐπιλέγονται μετὰ ὅποδε βαθικὴ σκέψη καὶ ἀνάλυση τῆς πραγματικότητας. Οἱ ἀνώτερες δὲ μορφές πάλης πρέπει νὰ ἐπιλέγονται καὶ νὰ προωθοῦνται ἀφοῦ προηγούμενα θὰ ἔχει γίνει πλατιὰ καμπάνια διαφώτισης ὅλου τοῦ λαοῦ, ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἔχουμε τὴν συμπαράστασή του.

Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸν ὅμως δὲν

Η διπλωματική άνάλυση της ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΝΤΟΜΙΝΟ

Τού ΣΠΥΡΟΥ ΛΟΥΚΑ

Από μέρους του μέλους του συλλόγου Γιώργου Στρογγύλη, προτάθηκε για διαδημοσίευση στήν ΠΑΡΟΥΣΙΑ τὸ παρακάτω ἄρθρο τοῦ κ. Σπύρου Λουκᾶ ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικό «ΗΡΙΔΑΝΟΣ» (τεῦχος 5-6, Ιούλης - Οκτώβρης 1973).

Κρίνοντας πώς παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ παίρνοντας δπτ' ὅψη μας τὴν ἔλλειψη θεμάτων «διπλωματικῆς άνάλυσης» στὰ μέχρι τώρα τεύχη τῆς «Παρουσίας», τὸ δημοσιεύσουμε.

Μέσα στὶς χιλιάδες σελίδες τῶν ἑγγράφων τοῦ πενταγώνου διαγράφεται καθαρὰ ἡ ἔξωτερική πολιτική τῶν Η.Π.Α., μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ξεκινώντας, οἱ Η.Π.Α., ἀπ' τὴν ἀπλούστευση ὅτι μοναδικὴ ἀναλλακτικὴ λύση σὲ μιὰ Pax Americana, εἶναι μιὰ Pax Sovietica ἢ μιὰ Εἰρήνη τοῦ Πεκίνου κι ἀντιμετωπίζοντας τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Ταλλεϋράνδου γιὰ τὴν μὴ ἐπέμβαση, ὅτι εἶναι «ἴνας μεταφυσικὸς ὄρος ποὺ σημαίνει τὸ ἵδιο περίπου ὅτι κι ἡ ἐπέμβαση» κατάληξαν στὴν ψυχολογία ὅτι ἡ μοίρα τοῦ δυνατοῦ εἶναι νὰ κυριαρχεῖ εἴτε τὸ θέλει ὁ Ἰδιος εἴτε ὅχι. Αὐτὸ τὸ εἰδος τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς δημιούργησε ἔνα μοναδικὸ σ' ἔκταση «σπιροειδὲς» φαινόμενο «ὑποχρεώσεων-ἐπέμβασης - ἀνάληψης περισσοτέρων ὑποχρεώσεων - κλιμάκωσης τῆς ἐπέμβασης κ.ο.κ.». Ἡ ἐπέμβαση αὐτὴ σὲ παγκόσμια κλίμακα δικαιώνονταν μὲ μιὰ στρατηγικὴ ἀντίληψη: τὴ θεωρία τοῦ Ντόμινο. Ήλγε ἐπενδυθεῖ μὲ μιὰ ἴδεολογία: τὸν ἀντι-κομμουνισμό. Κι ἀκολουθοῦσε μιὰ τεχνική: τὸ διορισμὸ μιᾶς ντόπιας κλίνας γιὰ τὴ διαχείρησι τῶν ἀμερικανικῶν συμφερόντων. Ἀκολουθεῖ μία «ὅψη»: ἡ θεωρία τοῦ Ντόμινο.

... ἡ ἐπιδίωξη (τῆς Ρώμης) πολέμων σὲ ἀπομακρυσμένες περιοχές, γινόταν ἐγχείρημα κάθε ἡμέρα καὶ πιὸ δύσκολο, μὲ ἀποτέλεσμα ὅλο καὶ πιὸ ἀμφίβολο, κι ἡ κατάκτηση ἀβέβαιη καὶ λιγώτερο ἐπικερδής.

Edward Gibbon

Ἡ παρακμὴ κι ἡ πτώση τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

Πολὺ πρὶν τὴν πρώτη Ινδοκινέζικη κρίση ἡ Οὐάσιγκτων εἶχε ἐπενδύσει

τὸ βλέπουμε καὶ δὲν τὸ ἀντιμαχόμαστε ἔτσι: ξεκομμένο ἀπ' τὰ γενικὰ προβλήματα παιδείας. Τὴ πάλη μας γιὰ τὴ κατάργηση τοῦ νομοσχέδιου τὴν ἐντάσσουμε στὴ γενικὴ προπτικὴ τοῦ ἐκδημοκρατισμοῦ τῆς 'Α-

νώτατης Παιδείας. Γαϊτὶ μόνο ἀπὸ μιὰ τέτοια διαδικασία θὰ μποῦν οἱ βάσεις γιὰ διαρθρωτικὲς - ποιοτικὲς μεταβολές ποὺ θὰ μπάσουν τὴ Παιδεία στὴν ὑπηρεσία τοῦ Λαοῦ.

τὴ λειτουργική σημασία τῆς Θεωρίας τοῦ Ντόμινο μ' ἔνα εἶδος πολιτικο-στρατιωτικού ἐπικαλύμματος, ποὺ ἡ ἐφαρμογή της, μετά, ἀποκάλυψε τὴν οἰκονομική της ἀφετηρία. Συγκεκριμένα ἡ θεωρία τοῦ Ντόμινο ἦταν ἔνα ἀντεπαναστατικὸ δόγμα ποὺ καθόριζε τὴ σύγχρονη ἴστορία σὰν ἔνα κίνημα - τοῦ τρίτου κόσμου καὶ τῶν ἔξαρτημένων, οἰκονομικὰ καὶ στρατηγικὰ ἀπὸ τὶς ΗΠΑ καὶ τοὺς ἴμπεριαλιστὲς συνεταίρου της, χωρῶν-ἀπομάκρυνσης τῶν χωρῶν αὐτῶν ἀπὸ τὴν ἀποικιοκρατία ἢ τὸν καπιταλισμὸ μέσω ἔθνικῶν ἐπαναστάσεων, πρὸς μορφὲς σοσιαλισμοῦ. "Ετσι ἡ ἐπέμβαση σὲ μιὰ χώρα γιὰ νὰ σωθοῦν αὐτὸι ποὺ βρίσκονται γύρω τῆς ἦταν ἀναπόφευκτο πολιτικὸ καὶ στρατιωτικὸ χρέος.

"Ισως ἡ πρώτη σημαντικὴ ἐφαρμογή της ἔγινε στὴ Μέση Ἀνατολὴ τὰ πρῶτα δυὸ χρόνια μετὰ τὴ λήξη τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Οἱ λόγοι εἶναι ἔντελῶς σαφεῖς: τὸ πετρέλαιο κι «ἡ παγκόσμια ἴσορροπία σὲ πρότες ὥλες» σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Τρούμαν. Τὸ πρόβλημα ἦταν ν' ἀποφευχθῇ ἔνα «κενὸ δυνάμεως» τὸ δόπιο θὰ μποροῦσε νὰ γεμίσῃ ἡ Σοβιετικὴ "Εὐωση ἢ καὶ ἔνας προοδευτικὸς ἔθνικισμός. 'Η ἐπέκταση τῆς ἀμερικανικῆς ἴσχύος καὶ κυρίως τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων σὲ μιὰ περιοχὴ τοῦ κόσμου γίνονται ἀναπόσπαστα τμήματα τῆς θεωρίας τοῦ Ντόμινο: «Ἐὰν ἡ 'Ελλάδα ἡττηθεῖ στὸν ἐμφύλιο πόλεμο», ἔλεγε σὲ μιὰ ἰδιωτικὴ συζήτηση τὸν Φλεβάρη τοῦ 1947 ὁ George C. Marshall, «ἡ Τουρκία μπορεῖ νὰ πέσει στὴ συνέχεια κι ἡ Σοβιετικὴ κυριαρχία θὰ ἐπεκταθεῖ σ' διάκληρη τὴ Μέση Ἀνατολὴ καὶ τὴν Ἀσία». Κι ἡ προοπτικὴ αὐτὴ δὲ χρησίμευε μόνο σὲ μιὰ στρατηγικὴ δικαίωση γιὰ οἰκονομικὴ καὶ στρατιωτικὴ βοήθεια στὴ περιοχὴ κι ἀπειλὴ ἐπέμβασης, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀπόκτηση συγχρόνως μεγαλύτερων ἀμερικανικῶν προνομίων στὰ πετρέλαια τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

"Ετσι ἐμφανίζεται μιὰ θεωρία μὲ στενὰ δεμένα στοιχεῖα τόσο οἰκονομικὰ δύο καὶ στρατηγικά. Στὰ ἔγγραφα τοῦ πενταγώνου ἀναφέρεται ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ 1941 ὅτι ἡ «πρωταρχικὴ σημασία τοῦ ἑλέγχου τοῦ καυτσούν, ψευδάργυρου κι ἄλλων ἀγαθῶν» τῆς περιοχῆς τῆς N.A. Ἀσίας ἦταν ἔνα ἀπὸ τὰ «ἰσχυρότερα κίνητρα τοῦ πολέμου μὲ τὴν Ἰαπωνία». 'Η πτώση τῆς Ἰνδοκίνας ἀναμφίβολα θὰ δόηγγήσει στὴν πτώση τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς N.A. Ἀσίας» ἀνάφερε τὸ Ἀμερ. Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τὸν Απρίλη τοῦ 1950 καὶ μὲ τὴν Ρωσία νὰ ἑλέγχει «τὸ πολεμικὸ δυναμικὸ τῆς Ἀσίας. ἐπηρεάζεται σαφῶς ἡ ἴσορροπία τῆς δύναμης». Γιατὶ δχι μόνο «σημαντικές πηγὲς δρισμένων στρατηγικῶν πρώτων ὥλῶν» θὰ χαθοῦν, ἀλλὰ θὰ χαθοῦν ἐπίσης «δρόμοι ἐπικοινωνίας».

Τὸ Σταίητ Ντηπάρτμεντ ἀκολουθοῦσε τὴν ἵδια γραμμὴ ἐπιχειρημάτων, διαγράφοντας τὴν Ταύλάνδη καὶ τὴ Μπούρμα ἀν ἔπεφτε ἡ Ἰνδοκίνα. "Ετσι ἀφετὰ πρὶν τὸν πόλεμο τῆς Κορέας, ἡ θεωρία τοῦ Ντόμινο, εἶχε γίνει ἐπίσημο ἀμερικάνικο δόγμα, ποὺ ἐνισχύθηκε ἀπὸ τὸν πόλεμο αὐτὸ τη σημαντικά.

Τὸν Ιούνιο τοῦ 1952 ἡ ἀπόφαση τῆς Οὐάσιγκτων νὰ βοηθήσῃ οἰκονομικὰ

καὶ στρατιωτικὰ τοὺς Γάλλους στὴν Ἰνδοκίνα δικαιολογεῖται γιατὶ «ἡ ἀπώλεια τῆς Ἰνδοκίνας θὰ εἴχε σημαντικές ψυχολογικές, πολιτικές καὶ οἰκονομικές συνέπειες... Ἡ ἀπώλεια ὁποιασδήποτε χώρας θὰ ὀδηγήσει πιθανῶς σὲ μιὰ διαδικασία ὑποταγῆς ἢ εὐθυγράμμισης μὲ τὸν κομμουνισμὸν τῆς ὑπόλοιπης Ν.Α. Ἀσίας καὶ τῆς Ἰνδίας, μακρινόρθεσμα δὲ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς (μὲ τὴν πιθανὴν ἔξαρτηση τοῦ Πακιστάν καὶ τῆς Τουρκίας). Τέτοια ὅμως πλατειὰ εὐθυγράμμιση θὰ θέσῃ σὲ κίνδυνο τὴ σταθερότητα καὶ τὴν Ἀσφάλειαν τῆς Εὐρώπης». Θὰ «καταστήσει τὴν ἀμερικανικὴ θέση στὴν ἀλυσίδα τῶν νησιῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ἀνασφαλὴ καὶ θὰ βλάψει σημαντικὰ τὰ βασικὰ ἀμερικανικὰ συμφέροντα στὴν Ἀπωλεῖαν τῆς Ανατολῆς». Οἱ «σημαντικότερες πηγὲς φυσικοῦ ακουτσούν καὶ ψευδαργύρου ὅπως ἐπίσης πηγὲς πετρελαίου καὶ ἄλλα σημαντικὰ στρατηγικὰ ἀγαθά» θὰ χαθοῦν στὴ Μαλαισία καὶ τὴν Ἰνδονησία. Κι ἀν οἱ ἔξαρχοι ρυζιοῦ τῆς Μπούρμα καὶ τῆς Ταϊλάνδης διακοποῦν πρὸς τὴν Μαλαισία, Κεϋλάνη, Ἰαπωνία καὶ Ἰνδίας, τότε θὰ ἀσκηθεῖ «τέτοια οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ πίεση στὴν Ἰαπωνία, ποὺ θὰ ἔκανε ἔξαιρετικὰ δύσκολη τὴν πρόληψη ἐνδὲ συμβιβασμοῦ τῆς Ἰαπωνίας μὲ τὸν κομμουνισμό». Αὕτη ἡταν μιὰ τέλεια ἔνταξη ὅλων τῶν στοιχείων (πρῶτες ὕλες, στρατιωτικές βάσεις, πολλαπλές σφαῖρες ἐπιφροής) στὴ θεωρία τοῦ Ντόμινο.

‘Ἀκόμα καὶ ὅταν οἱ Ἀμερικάνοι βοηθοῦσαν τοὺς Γάλλους στὸν «ἀγώνα τους γιὰ τὴν εὑρύτερη ὑπόθεσην» οἱ ἥγετες τῆς Οὐδάσιγκτων ἔτοιμαζόντουσαν γι’ ἄμεση ἐπέμβαση στὴν Ἰνδοκίνα ἐὰν αὐτὸν «γίνονταν ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἀνακοπὴ τοῦ Ντόμινο». Πληροφορημένη καλὰ ἡ κοινὴ γνώμη θὰ ὑποστηρίξει τὴ χρησιμοποίηση ἀμερικανικῶν δυνάμεων στὴν Ἰνδοκίνα ὀλεξάρτητα ἀπὸ τὸ συναίσθημα ἐνάντια «σὲ μιὰ ἄλλη Κορέαν στὴ βάση ὅτι: (α) Ἡ Ἰνδοκίνα εἶναι πολὺ μεγαλύτερης στρατηγικῆς σημασίας ἀπ’ ὅτι ἡ Κορέα. (β) Ἡ προσπάθεια νὰ πεισθεῖ ὁ ΟΗΕ ν’ ἀντισταθεῖ δυναμικὰ στὴν ἐπίθεση, ἀποδείγθηκε ὅτι μᾶς κόστησε πολὺ ἡ Κορέα. ‘Ετσι μπορεῖ νὰ μὴν πετύχουμε νὰ πέσουμε τὶς δυνάμεις τοῦ ΟΗΕ νὰ ἐμπλακοῦν στὴν Ἰνδοκίνα. (γ) Μιὰ δεύτερη περίπτωση κινέζικης κομμουνιστικῆς ἐπίθεσης θὰ δικαιώσῃ μέτρα, χωρὶς τοὺς περιορισμοὺς ποὺ μᾶς ἐπιβλήθησαν ἀπὸ τὴ δράση τοῦ ΟΗΕ στὴν Κορέα*» (ἀνάλυση Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας 13/12/1952).

Στὴ θεωρία τοῦ Ντόμινο γιὰ τὴ Ν.Α. Ἀσία βασικὸ ρόλο παίζει ἡ Ἰαπωνία. «Ο προσανατολισμὸς τῆς Ἰαπωνίας πρὸς τὴν Δύση εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς Ἀμερικάνικης πολιτικῆς στὴν Ἀπωλεῖαν τῆς Ανατολῆς. Κατὰ τὴν κρίση τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου ἡ ἀπώλεια τῆς Ν.Α. Ἀσίας θὰ ὀδηγοῦνσε, ἔξ αιτίας οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν πιέσεων, τὴν Ἰαπωνία σ’ ἔνα συμβιβασμὸ μὲ τὸ κομμουνιστικὸ Μπλόκο. Ἡ κομμουνιστικοποίηση τῆς Ἰαπωνίας εἶναι τὸ πιθανὸ ἀκραίο ἐπακόλουθο.

* ‘Τιποννοεῖ τὴ χρήση πυρηνικοῦ ὅπλου, Σχέδιο ποὺ εἴχε προταθεῖ καὶ γιὰ τὸ Dien Bien Phu (Ντιέν Μπιέν Φου) ἀπὸ μέρους τῶν Γάλλων.

Τὸ ρύζι, ὁ ψευδάργυρος, τὸ κακουτσούκ, τὸ πετρέλαιο τῆς Ν.Α. 'Ασίας καὶ τὸ βιομηχανικὸ δυναμικὸ τῆς 'Ιαπωνίας εἶναι ὅτι χρειάζεται ἡ Κίνα γιὰ τὴ κατασκευὴ μᾶς μονολιθικῆς στρατιωτικῆς ὄφυτῆς, πιὸ καταπληγικῆς ἀπὸ ἐκείνη τῆς 'Ιαπωνίας πρὶν τὸν Β' Παγκόσμιο πόλεμο. 'Εὰν σ' αὐτὸ τὸ σύμπλοκο τῆς στρατιωτικῆς δύναμης ἐπιτραπεῖ ν' ἀναπτυχθεῖ στὸ πλῆρες δυναμικό του, τότε θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἐλέγχῃ ὅλόκληρη τὴ δυτικὴ καὶ τὴ νοτιοδυτικὴ περιοχὴ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὅπότε θ' ἀπειλήθει ἡ Νότια 'Ασία καὶ ἡ Μέση 'Ανατολή'. Ο George Kennan ἀποκαλύπτει στὰ Memoirs, σὰν ἐπικεφαλῆς τῆς δμάδας σχεδιασμοῦ τοῦ 'Εθνικοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας τῶν ΗΠΑ, ὅτι ὁ ρόλος τῆς 'Ιαπωνίας εἶχε διαγραφῆ ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1948. Σ' ἔνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ ντοκουμέντα, ποὺ ἀφοροῦν τὴν 'Ιαπωνία (ἐκθεση τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας 25/12/1949), τονίζεται σχετικά. «'Εὰν ἡ 'Ιαπωνία, τὸ κυριότερο μέλος τοῦ πολεμικοῦ σύμπλοκου τῆς "Απω 'Ανατολῆς, προστίθουνται στὸ Σταλινικὸ Μπλόκ, ἡ Σοβιετικὴ 'Ασία θὰ γινόταν πηγὴ δύναμης, ἵκανὴ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν διεθνὴ ισορροπία δυνάμεων σὲ βάρος τῶν Η.Π.Α. Στὸ δυναμικὸ ἰσχύος τῆς 'Ασίας ἡ 'Ιαπωνία παίζει τὸν σημαντικότερο ρόλο ἐξ αἰτίας τοῦ βιομηχανικοῦ ἐπιθετικοῦ λαοῦ τῆς ποὺ ἀποτελεῖ μεγάλη δεξαμενὴ ἐκπαιδευμένου ἀνθρώπινου δυναμικοῦ». Βλέπουμε νὰ διαγράφεται καθαρὰ ἡ ἀμερικανικὴ πρόθεση γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς πλέγματος χωρῶν στὴ Ν.Α. 'Ασία, μὲ κέντρο τοῦ συστήματος τὴν 'Ιαπωνία. "Ηδη ἀπὸ τοῦ Μάη τοῦ 51, ἔνα ἔγγραφο τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας, προβάλλει τὸ ρόλο τῆς 'Ιαπωνίας, τέσσερις μῆνες πρὶν τὴν ὑπογραφὴ τῆς 'Αμερικανο-'Ιαπωνικῆς συνθήκης Εἰρήνης:

«Μετὰ τὴ συνθήκη εἰρηνικοῦ διακανονισμοῦ:

1. Βοήθεια στὴν 'Ιαπωνία γιὰ τὴ μαζικὴ παραγωγὴ φτηνοῦ στρατιωτικοῦ ὄλικοῦ γιὰ λογαριασμὸ τῆς καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῶν ἄλλων μὴ κομμουνιστικῶν χωρῶν στὴν 'Ασία.
2. Νὰ παρθοῦν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ εἰσοδός της στὸν ΟΗΕ καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς σ' ἔνα περιφερειακὸ σύμφωνο ἀσφάλειας.
3. Νὰ δργανωθοῦν τὰ κατάλληλα ψυχολογικὰ προγράμματα γιὰ νὰ προσανατολίσουν περαιτέρω τὴν 'Ιαπωνία πρὸς τὸν ἐλεύθερο κόσμο καὶ μακριὰ ἀπ' τὸν κομμουνισμό».

Κι ὅπως τὸ σχέδιο Dodge προέβλεπε τὸ 1952, οἱ μετὰ τὴ συνθήκη ὑποχρεώσεις τῆς 'Ιαπωνίας ἀπέναντι στὶς ΗΠΑ θὰ ήταν: «1. Παραγωγὴ ἀγαθῶν ὑπηρεσιῶν σημαντικῶν γιὰ τὶς ΗΠΑ καὶ τὴν οἰκονομικὴ σταθεροποίηση τῆς μὴ κομμουνιστικῆς 'Ασίας. 2. Μαζικὴ παραγωγὴ χαμηλοῦ κόστους στρατιωτικοῦ ὄλικοῦ γιὰ τὴν ίδια καὶ τὴ μὴ κομμουνιστικὴ 'Ασία. 3. 'Ανάπτυξη τῶν δικῶν τῆς στρατιωτικῶν δυνάμεων, ποὺ θὰ παίζουν τὸ ρόλο ἐνὸς ἀμυντικοῦ πλέγματος καὶ θὰ ἐπιτρέψουν στὶς ΗΠΑ μιὰν ἀνακατάταξη τῶν στρατιωτικῶν του δυνάμεων».

Ο δὲ ρόλος τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Ν.Α. 'Ασίας στὸ σύστημα μᾶς δίνεται

γλαφυρά ἀπὸ τὸν καθηγητὴν Herman Kahn τοῦ 'Ινστιτούτου Husdon «οἱ ἔντεκα χῶρες εἶναι σὲ καλὴ θέση γιὰ νὰ προσφέρουν στὴν 'Ιαπωνία ὅχι μόνο πρῶτες ὕλες, ἀλλὰ - πράγμα ἀκόμα πιὸ σημαντικό - σχετικὰ φτηνὸς ἐργατικὸς δυναμικὸς γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ 'Ιαπωνικοῦ παραγωγικοῦ κύκλου (κι ἴσως ἐπίσης ἐκτάσεις γιὰ ἔργοστάσια, ποὺ ἀπαιτοῦν μεγάλο χῶρο ἢ προσφορφητικὲς ἱκανότητες μόλυνσης τοῦ περιβάλλοντος τέτοιες, ποὺ γιὰ ἔνα πολιτιστικὰ καὶ μὲ μεγάλη πυκνότητα πληθυσμοῦ ἔθνος εἶναι ἀδύνατες)». "Ετσι διαγράφεται ἡ μοίρα τοῦ Βιετνάμ, ποὺ θ' ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ «ἐλεύθερου κόσμου» κι ἐνὸς οἰκονομικοῦ συστήματος, ποὺ τὸ Βιετνάμ θὰ τοῦ παρέχει φτηνὸς ἐργατικὸς δυναμικὸς καὶ τὸ χῶρο γιὰ βιομηχανικὲς μονάδες ἀνεπιβύμητες στὰ ἀνεπτυγμένα μέλη τοῦ συστήματος.

Βέβαια σὲ ὅτι ἀφορᾶ τὴν 'Ιαπωνία τὰ πράγματα μετὰ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '60 δὲν προγώρησαν ἀκριβῶς ἔτσι. Κι αὐτὸς δείχνει τὴν ἀντίφαση πλέον ἀπὸ τὰ ἔσω τοῦ «προκατασκευασμένου συστήματος» τοῦ Ντόμινο. Για αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο, ἀπ' τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος τῶν ἐγγράφων τοῦ Πενταγώνου, βλέπει ὁ ἀναγνώστης τὴν ὅλην καὶ αὐξανόμενη ἀνησυχία τῶν ΗΠΑ. Τρεῖς, παρατηρήσεις, κατὰ τὴ γνώμη μου, θὰ μᾶς βοηθοῦσαν ν' ἀντιληφθοῦμε τὸ γιατί: (1) Δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος γιὰ τοὺς ἀμερικανοὺς νὰ ἐλπίζουν ὅτι ἡ 'Ιαπωνία θὰ νοιάθει ἐπ' ἀδριστον «ὑποχρεωμένη» ἀπέναντι σφίς ΗΠΑ, γιὰ τὸν ἀπλὸ, λόγο ὅτι οἱ ΗΠΑ δὲν ἔκαναν ποτὲ κάτι γιὰ τὴν 'Ιαπωνία, ποὺ νὰ μὴ βρισκόταν στὰ πλαίσια τῶν δικῶν τους συμφερόντων. Οἱ συγγραφεῖς τῶν ἐγγράφων τοῦ Πενταγώνου καταλήγουν ὡς πρὸς αὐτὸν τὸ σημεῖο: «Τώρα, ἡ βάση ὅλων αὐτῶν τῶν συμμαχῶν, ποὺ ἔγιναν στὸν Εἰρηνικό, εἶναι ὅτι ἡ ἀσφάλεια τῶν περιοχῶν αὐτῶν ἥταν ζωτικῆς σημασίας γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν ΗΠΑ. Δὲν προσήλθαμε σ' αὐτές τὶς συμμαχίες ἀπὸ ἀλτρουϊσμὸν ἢ γιὰ χατήρι κανενός. Προσφύγαμε σ' αὐτές γιατὶ ἀντιληφθήκαμε ὅτι ἡ ἀσφάλεια τῆς Αὔστραλίας καὶ τῶν ΗΠΑ τῆς Νέας Ζηλανδίας καὶ τῶν ΗΠΑ, ἥσαν τόσο ἀλληλένδετες, ὥστε τόσο ἐμεῖς ὅσο κι αὐτές διείλαμε νὰ είμαστε σύμμαχοι. Τὸ ἔδιο ἔγινε καὶ μὲ τὶς ὄλες συμμαχίες τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ μὲ τὸ NATO. "Ετσι, λοιπόν, οἱ συμμαχίες αὐτές ἔχουν ἔνα νόημα φιλικῶν σχέσεων μὲ κάποιο ὄλλο μέρος τοῦ κόσμου».

Φυσικὰ δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος γιὰ νὰ σκέφτονται οἱ 'Ιάπωνες γιὰ τοὺς ἔκαυτούς τους διαφορετικά. (2) Η 'Ιαπωνία ἐνσωματώθηκε στὴν «Ἀσία τῆς 'Αμερικῆς» τὴ δεκαετία τοῦ '50 μόνο κάτω ἀπὸ σημαντικὴ πίεση καὶ σὲ μιὰν ἐποχὴ, ποὺ οὐσιαστικὰ ἥταν ἀδύναμη. Οἱ λεπτομέρειες αὐτῆς τῆς περιόδου δὲν ἔχουν μελετηθεῖ ἀρκετά. Πάντως ἐνδεικτικὴ γιὰ τὸ πολύπλοκο τῆς κατάστασης εἶναι ἡ θέση τοῦ Shigeno Yoshida, ποὺ χαρακτηρίζεται σὰν ὑπερσυντηρητικὸς καὶ σὰν ὁ ἀνθρωπος τῆς 'Αμερικῆς. Στὴ πράξη ὅμως ὁ Yoshida ἀντιτάχθηκε στὴν 'Αμερικὴ σὲ βασικὰ ζητήματα, ὅπως στὴ καταπιεστικὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Σχεδίου Dodge, στὴν ἀπομόνωση τῆς Κί-

νας, και στήν έπαναστρατικοποίηση της Ιαπωνίας. Γι' αύτούς δύο τούς λόγους άλλωστε διώχθηκε άπό πρωθυπουργός το Δεκέμβρη του 1954.

(3) Στά μέσα της δεκαετίας του '60 ή Ιαπωνία έμπαινε στή κατηγορία τῶν ύπερδυνάμεων κι ήταν δύσκολο για τις ΗΠΑ νά τη μεταχειρίζονται σάλια έξαρτημένη δεύτερης κατηγορίας δύναμη. Στήν άνησυχία της Αμερικής σε σχέση με την Ιαπωνία προστίθεται κι ή άναγνώριση άπό τούς άμερικανούς έπιστημούς, ότι ή Ιαπωνική δροχουσα τάξη δὲν έκπροσωπεῖ τις άποψεις του Γιαπωνέζικου Λαού - τουλάχιστο ότι άφορά την άμερικάνικη έξωτερική πολιτική. Ο George Ball σε μνημόνιο της 30 Ιουνίου 1965 σχολιάζει: «Η Ιαπωνία είναι μιά πιο περίπλοκη περίπτωση. Έὰν ή έμπιστοσύνη της στή βασική σοφία της άμερικάνικης πολιτικής μπορέσει νά συντηρηθεῖ, τότε είναι ένδεχόμενο ή Ιαπωνία ν' άποδειχτεῖ νά παίξει έναν δύο και πιο σημαντικό ρόλο στήν Ασία». Έὰν όχι τότε «θὰ στραφεῖ πρὸς μιὰν αὐστηρὴ οὐδετερότητα, άκόμη και σε «στενές σχέσεις με τήν Κίνα» όπότε «κάτω άπό τέτοιες συνθῆκες ή Ιαπωνική κυβέρνηση δὲ θὰ μπορέσει ν' άντισταθεῖ στις άπαιτήσεις του Ιαπωνικού Λαού νά έγκατελείψει δόσο τὸ δυνατὸν γρηγορότερα τὸ βυθιζόμενο καράβι της άμερικανικῆς πολιτικῆς στήν Ασία». Κι δ Me Namara μιλάει την ίδια γλώσσα: «Τὸ τίμημα, ποὺ πληρώνουμε γιὰ νά ένισχύσουμε τήν εἰκόνα μου σὰν χώρα, ποὺ άποφεύγει ένοπλες έπιθέσεις σὲ βάρος άλλων. Σὲ συμμαχικὲς χώρες, όπως ή Αγγλία κι ή Ιαπωνία, ή λαϊκή έναντίωση στούς βομβαρδισμούς, ο φόβος της κλιμάκωσης κι ή πίστη, ότι οι βομβαρδισμοὶ είναι τὸ κύριο έμπόδιο στις διαπραγματεύσεις, έχουν δημιουργήσει σοβαρὰ πολιτικὰ προβλήματα στις κυβερνήσεις σὲ ότι έχει σχέση με τήν ύποστηριξι της πολιτικῆς τῶν ΗΠΑ. Παρόλα αύτὰ ή θεωρία του Ντόμινο όχι μόνο δὲ γίνεται προσπάθεια νά περιοριστεῖ, άλλα άντιθετα φαίνεται σὲ μιὰ «πνευματική» άσκηση της άμερικανικῆς πολιτικῆς, γιὰ τὸ μέχρι ποὺ μπορεῖ νά έπεκταθεῖ»:

(Μελέτη Εθνικού Συμβουλίου 'Ασφαλείας 26.11.1964)

«Συνέπειες τοῦ κομμουνιστικοῦ έλέγχου στὸ N. Βιετνάμ κάτω άπό Διεθνές πρίσμα».

'Ερωτ.: Πόσο άσχημα θὰ έπηρεάσει ή άπώλεια τοῦ N. Βιετνάμ και θὰ κλονίσει τήν πίστη κι άποφασιστικότητα τῶν μή κομμουνιστικῶν χωρῶν ἐνώπιον μᾶς κομμουνιστικῆς έπιθεσης ή άνατρεπτικῆς προσπάθειας;

Σχόλιο: 'Η άποψη τοῦ Γενικοῦ Επιτελείου είναι, ότι θὰ έπηρεάζῃ καταστροφικὰ ή άκόμα χειρότερα.

... ή Εθνικιστική Κίνα, ή N. Κορέα κι οι Φιλιππίνες θὰ χρειαστοῦν μεγίστη έμφυγωση... 'Η Ινδία και ή Περσία φαίνονται νά είναι οι 'Ασιατικὲς περιπτώσεις έκτὸς της "Απω Ανατολῆς, όπου ή ήττα τῶν ΗΠΑ θὰ είχε σοβαρότατα άντικτυπο...

Μέσα στὸ NATO (μὲ έξαρτεση τήν Ελλάδα και Τουρκία σε κάποιο βαθμό) ή άπώλεια τοῦ N. Βιετνάμ δὲ θὰ κλονίσει τή πίστη ότι είμαστε άπο-

φασισμένοι ν' ἀντιμετωπίσουμε τὴν ἀπειλὴ κομμουνιστικῆς ἐπίθεσης ή τὴν ἐμπιστοσύνη σὲ μᾶς γιὰ μεγάλη βοήθεια. Αὐτὸ τὸ ἐνισχύει καὶ τὸ ὅτι ὅλες οἱ ἐπιχειρήσεις στὴ N.A. Ἀσία ἔγιναν χωρὶς νὰ μειωθοῦν οἱ δυνάμεις μας στὸ NATO καὶ χωρὶς νὰ γεννηθεῖ κῦμα «ἀπομονωτισμοῦ» στὶς ΗΠΑ*. Σὲ ἀλλα σημεῖα τοῦ κόσμου ἡ φύση τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς ή ὁ βαθμὸς τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ΗΠΑ η καὶ τὰ δύο μαζὶ εἶναι ριζικὰ διάφορα ἀπὸ τὴν N.A. Ἀσία, ὥστε εἶναι δύσκολο ἐκτιμηθεῖ ἡ ἐπίδραση. Τὸ πρόβλημα θὰ εἶναι κατὰ πόσο, μὲ τὴ τωρινὴ πολιτικὴ της, η Ἀμερική, εἶναι ίκανη νὰ τραβήξει μπροστὰ (to go on).

... Ἡ Ἑλλάδα κι η Τουρκία μπορεῖ νὰ ἐπηρεαστοῦν σὲ κάποιο βαθμὸ κι αὐτὸ μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἀναλάβουμε προσπάθριες ἐνθάρρυνσης (reassuring action) ἑκεῖ.

Σχόλιο: Μὲ τὴν ἔνοια, ποὺ δίνεται ἐδῶ, πράξεις, ποὺ θὰ εἶναι πράγματι ἐμψυχωτικὲς (reassuring), φαίνονται τὴ στιγμὴ αὐτὴ πάνω ἀπ' τὶς φυσικὲς κι οἰκονομικές μας δυνατότητες. "Οσο γιὰ λέξεις, αὐτὲς θὰ τὶς ἀντιμετωπίσουν ἄλλοι σὰν κενὲς νοήματος καὶ θ' ἀφιερώσουν πολλὴ προπαγάνδα γιὰ νὰ τ' ἀποδείξουν". Καταλήγοντας, ἔνα μόνο σημεῖο ἀξιζεῖ νὰ ὑπογραμμιστεῖ γιὰ τὴ θεωρία τοῦ Ντόμινο. Ἡ Ήταν ξεκάθαρο πάντοτε σ' αὐτὸ τὸ δόγμα, ὅτι οἱ παραγωγικὲς πηγὲς τοῦ πρώτου ντόμινου ἐπρεπε νὰ ἔξασφαλιστοῦν. κι αὐτὸ ἥταν τὸ οὖσιῶδες, εἴτε ἐπρόκειτο γιὰ τὴν Ἑλλάδα, εἴτε γιὰ φὴν Ἰνδοκίνα. Κι ὅταν οἱ ΗΠΑ ἐπενέβαναν εἶχαν τὴν γύρω περιοχὴ στοὺς ὑπολογισμοὺς τους, καθὼς βέβαια εἶχαν λάβει τὴν ἀπόφαση τῆς ἀποδοχῆς τῶν τεράστιων βαρῶν μιᾶς παγκόσμιας κυριαρχίας.

* Πολλὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει στὸ διάστημα ποὺ μεσολάβησε: ἀπὸ τὸ κῦμα τῶν ἀντιπολεμικῶν διαδηλώσεων στὶς ΗΠΑ, μέχρι τὶς τάσεις «ἀπομονωτισμοῦ» ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κογκρέσου καὶ τὴν πίεσην νὰ πάψουν οἱ ΗΠΑ νὰ παίζουν ἐννόητο «παγκόσμιο χωροφύλακα».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

Τὸ Περιοδικό μας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν συνδρομή σας.

Στεῦλτε 150 δραχμὲς στὴ διεύθυνση:

"Ενωση Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν N. Σερρῶν

'Εθνικὴ Τράπεζα 'Ελλάδος - 'Υποκ./μα Σερρῶν,

'Αριθ. λογαριασμοῦ 470040-6.

Γιὰ τὴν συνέχιση καὶ τὴν βελτίωση τῆς ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Τοῦ ΣΑΚΗ ΜΑΤΑΚΟΥ

Εἶναι γνωστή σ' ὅλους ἡ τεράστια σημασία τῆς παιδείας σὰν παράγοντας ὑλικῆς καὶ πολιτιστικῆς προόδου τῶν λαῶν καὶ πολὺ περισσότερο ὅταν πρόκειται γιὰ χώρες μὲ χαμηλὸ σχετικὰ ἐπίπεδο ἀνάπτυξης, ὅπως εἶναι ἡ πατρίδα μας. Καὶ εἶναι ἀκόμα κοινὰ παραδεχτὸ ὅτι στὴν Ἐλλάδα ἡ παιδεία ἀποτελεῖ τὸν «μεγάλο ἔρρωστο». Τὸ γεγονός αὐτὸ βέβαια συνδέεται στενά μὲ τὶς γενικότερες πολιτιστικὲς καὶ κοινωνικὲς ἔξελίξεις στὴ χώρα μας, μὲ τὴν ἔξαρτησή της ἀπὸ τοὺς ἔνους καὶ μὲ τὸ ὅτι κοινωνικὸς φορέας τῆς παιδείας μας ἔταν πάντα οἱ κυρίαρχοι κύκλοι τῆς πλουτοκρατικῆς διλγαρχίας καὶ τῆς πνευματικῆς ἀντιδρασης. Ὁρισμένες ἀπόπειρες ποὺ ἔγιναν κατὰ διαστήματα γιὰ ἔστω καὶ ἄτολμες, προοδευτικὲς ἐκπαιδευτικὲς μεταρρυθμίσεις, συνάντησαν τὴν λυσσαλέα ἀντιδραση τῶν πιὸ σκοτεινῶν κύκλων καὶ τελικὰ ναυάγησαν. Στὴ 7χρονη νύχτα τῆς χουντικῆς τυραννίας, ἡ Παιδεία μας σύρθηκε βάναυσα πολλὰ χρόνια πίσω, ὅλα τὰ προβλήματα καὶ οἱ ἀντιθέσεις τῆς ὁξύνθηκαν καὶ ἐπειδεινώθηκαν. Τὸ φοιτητικὸ κίνημα ποὺ ἀνθρώπηκε καὶ ὥριμασε στὴν σκληρὴ του πάλη κατὰ τῆς δικτατορίας, ποὺ εἶδε στὸ πρόσωπο τοῦ φασισμοῦ τὸν πιὸ ἀσπονδο ἔχθρὸ τῆς νεολαίας καὶ τοῦ λαοῦ, πείστηκε ἀπὸ τὴν ἔδια του τὴν πείρα γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς δημοκρατικῆς ἀναγέννησης τῆς Παιδείας μας ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ξεχωριστεῖ ἀπ' τὴ δημοκρατικὴ ἀναγέννηση, τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὴν πρόοδο τῆς χώρας μας.

Σήμερα πιά, ἔχει γίνει παραπάνω ἀπὸ ὡριμο τὸ αἴτημα γιὰ μιὰ βαθειὰ προοδευτικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση, «Ορος ἀπαραίτητος γιὰ νὰ πετύχουμε μιὰ τέτοια μεταρρύθμιση, ποὺ νὰ ἀνταποκρίνεται στὰ πιὸ ζωτικὰ συμφέροντα τῆς νεολαίας καὶ τοῦ λαοῦ, εἶναι ἡ ἀγωνιστικὴ ἐνότητα ὀλόκληρου τοῦ φοιτητικοῦ καὶ μαθητικοῦ κόσμου καὶ ἡ πολύτιμη συμβολὴ καὶ συμπαράσταση στὸν ἀγώνα μας καθηγητῶν, ἐπιστημόνων καὶ γενικὰ ὅλου τοῦ λαοῦ.

Α. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Τὰ γενικὰ γαρுχτηριστικὰ μποροῦν νὰ ἀριθμηθοῦν ὡς ἔξης.

1. Πρῶτα - πρῶτα ὁ διλγαρχικός, ἀντιδημοκρατικός, ἀριστοκρατικὸς γαρυχτήρας τῆς ἐκπαιδευσης. Ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν δυνατοτήτων μέρφωσης γιὰ νέους ἀπ' τὰ λαϊκὰ στρώματα, ἡ Ἐκπαίδευση ἔχει γυρισμένη τὴν Πλάτη στὸ λαό, κυριολεγτικὰ τὸν περιφρονεῖ. Τὸ παιδὶ τοῦ ἀγράτη, τοῦ ἐργάτη, τοῦ βιοπαλαιστὴ μὲ χίλιες δυὸ δυσκολίες καὶ ἀπάνθρωπες στερήσεις περνᾶ τὸ δημοτικό, τὸ γυμνάσιο καὶ μὲ περισσότερες δυσκολίες σπουδάζει στὰ ΑΕΙ.

Οι μαθητές τῶν γυμνασίων στὴ χώρα μας μόλις φθάνουν στὸ 50% τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν. Περίπου τὸ 54% τῶν εἰσαγομένων στὰ δημόσια γυμνάσια διακόπτουν τὶς σπουδὲς πρὶν ἀποφοιτήσουν. 'Απὸ τοὺς ἀποφοίτους μόνο τὸ 25% εἰσάγεται στὸ ΑΕΙ. "Ολα αὐτὰ δείχγουν ὅτι ἡ μόρφωση στὴν 'Ελλάδα ἔξακολουθεῖ νὰ εἶναι προνόμιο λίγων.

2. 'Ὑπάρχει ούσιαστικὰ ἀδυναμία σύνδεσης τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος μὲ τὶς ἀνάγκες τῆς οἰκονομίας, μὲ τὴν παραγωγή, τὴν πρακτικὴ καὶ τὴν ἔρευνα. Τὸ ἀπαρχαιωμένο περιεχόμενο σπουδῶν στὸ δημοτικό, στὸ γυμνάσιο, στὸ ΑΕΙ, δὲν ἀνταποκρίνεται στὶς σημειωνὲς ἀπαιτήσεις. Καὶ αὐτὸ συμπληρώνεται μὲ τὸν βιασμὸ τῆς γλώσσας καὶ τὴν ἐπίσημη καθιέρωση τῆς νοθευομένης καὶ νεκρῆς «ἀπλῆς καθαρεύουσας». 'Η δημοτική, ἡ ζωντανὴ καὶ πλούσια γλῶσσα τοῦ λαοῦ μας, παραμένει στὴν «παρανομία». Τὰ συμφέροντα τῆς ἑλληνικῆς καὶ ξένης διλγαργίας ἐπιβάλλουν στροφὴ στὶς πρακτικές, θετικές ἐπιστῆμες μὲ ἔνα τεχνικάστικο πραγματιστικὸ περιεχόμενο μὲ σκοπὸ τὴ μαζικὴ παραγωγὴ εἰδικευμένων ἐργατῶν. Παρὰ τὴν κατεύθυνση αὐτὴ μόνο τὸ 11% τῶν ἀποφοίτων γυμνασίων στρέφονται σὲ τεχνικούς κλάδους.

Τὸ ΑΕΙ συνεχίζουν νὰ δίνουν στελέχη κύρια στὸν τομέα τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ στὴ γραφειοκρατικὴ μηχανή. Τέλος ἡ ἀνυπαρξία σύνδεσης τῆς ἐκπαιδευσης μὲ τὶς ἀνάγκες ταχύρρυθμης ἀνάπτυξης τῆς χώρας δημιουργεῖ δξὺ πρόβλημα ἀπορρόφησης τῶν πτυχιούχων πολλῶν κλάδων.

3. Κρίσιμη ἔλλειψη οἰκονομικῶν μέσων.

'Η ἐπαρκής κρατικὴ χρηματοδότηση τῆς ἐκπαίδευσης ἀποτελεῖ ἀπαραίτητο ὄρο γιὰ ἔνα πραγματικὰ σύγχρονο καὶ δημοκρατικὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα καὶ συνάμα μιὰς ἀπ' τὶς παραγωγικότερες μακροχρόνια ἐπενδύσεις ποὺ μπορεῖ νὰ κάνει τὸ κράτος. Καὶ δύως, ἡ χώρα μας βρίσκεται στὴν ούρᾳ τῶν εὑρωπαϊκῶν κρατῶν ἀναφορικὰ μὲ τὸ ποσοστὸ δαπανῶν γιὰ τὴν ἐκπαίδευση σὲ σχέση μὲ τὸ 'Ακαθόριστο εἰσόδημα καὶ τὸ ὕψος τοῦ δημόσιου προϋπολογισμοῦ. 'Ας ἀναφέρουμε μερικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα: Στὴν περίοδο 61-66 τὸ ποσοστὸ εἶχε φθάσει τὸ 10,1% τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ 1972 τὸ 7,4% ἐνῶ γιὰ τὶς στρατιωτικές δαπάνες 36,7% (ἐπίσημο ποσό). 'Απὸ 1967 ὡς τὸ 1972 οἱ κρατικὲς δαπάνες αὐξήθηκαν κατὰ 92%, τοῦ ὑπουργείου 'Εθνικῆς ἀμυνας αὐξήθηκαν κατὰ 229%. 'Ο φετεινὸς προϋπολογισμὸς προβλέπει διάθεση ποσοστοῦ 9,8% γιὰ τὴν Παιδεία. 'Η ἔλλειψη ούσιαστικῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης βάζει φραγμὸ στὸ δικαίωμα μόρφωσης διόλκηρου τοῦ λαοῦ καὶ ἐπιρεάζει ἀρνητικὰ τὸ περιεχόμενο τῆς μόρφωσης ποὺ μᾶς δίνεται.....

B. Πρόβλημα ποιότητας σπουδῶν

Τὰ βιβλία εἶναι ἀναχρονιστικά, ἴδιως τῶν θεωρητικῶν σπουδῶν. 'Η Λογική, γιὰ παράδειγμα, ἀσχολεῖται ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν τυπικὴ λογική, ἡ ψυχολογία μὲ τὶς ὑπεριδεαλιστικὲς δοξασίες, ἡ ἀγωγὴ τοῦ πολίτη ἀντιδραστική.

Τὰ βιβλία μαθηματικῶν, φυσικοχημείας ἀπλῶς καὶ μόνο σὲ τίτλους καλύπτοιν τὴν ἐξεταστέα ὅλη. Τελευταῖα καλύφθηκε τὸ κενὸ τῶν μαθηματικῶν. Δὲν ὑπάρχει σωστὸς προβληματισμὸς στὸ περιεχόμενο τῶν θετικῶν βιβλίων ἀπ' τὴν μεριὰ τῶν μέχρι τώρα ὑπουργείων παιδείας. Τὰ βιβλία ἡ εἶναι γενικά καὶ ἀφηρημένα χωρὶς σοβαρὸ περιεχόμενο ὅπως τῆς φυσικῆς καὶ Χημείας ἡ τρομακτικὰ δύσκολα ὅπως 1-2 βιβλία γεωμετρίας ποὺ ἀποσύρθηκαν. Στὰ Ἀρχαῖα παιδεύονται μὲ τὶς λέξεις καὶ παραβλέπουν τὸ κείμενο, τὸ νόημα τῶν ἀρχαίων κειμένων.

Στὰ κοινωνικά, φιλοσοφικά, ιστορικά, θρησκευτικά μαθήματα γίνεται τὸ καλύτερο δυνατὸ γιὰ νὰ μὴ μπορεῖ ὁ μαθητὴς νὰ βρεῖ τὴν ἀλήθεια. "Οσο εἶναι δυνατό, τὰ παραπάνω διδάσκονται καὶ στὰ Α.Ε.Ι. Γιὰ τὰ θετικὰ μαθήματα ἔλλειψη σοβαρῶν βιβλίων καὶ δσα ὑπάρχουν εἶναι ἄσχημες ἀντιγραφὲς ξένων. Στὸ φοιτητικὸ χῶρο μπαίνουν τὰ παρακάτω προβλήματα:

α) τῆς κατοχύρωσης τῆς αὐτονομίας τῶν ΑΕΙ.

β) τῆς συμμετοχῆς στὴ διοίκηση ὅλων τῶν παραγόντων ποὺ συμμετέχουν στὴ διαμόρφωση τῆς Πανεπιστημιακῆς ζωῆς.

γ) Τῆς ἐξασφάλισης τῆς ἐλεύθερης διακίνησης τῶν ἰδεῶν στὰ πλαίσια τῶν Α.Ε.Ι.

δ) Τῆς ριζικῆς διάρθρωσης τοῦ θεσμοῦ τῆς ἔδρας.

"Ολα αὐτὰ εἶναι ἀκόμα πιὸ ἐπιτακτικὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν στὴ μέση παιδεία μὲ μικρὲς παραλλαγές.

— Εἶναι αὐταπόδεικτο πῶς στὸν φοιτητικὸ χῶρο οἱ ὑποκειμενικὲς συνθῆκες ἔχουν ώρισμάσει ἡ μᾶλλον εἶχαν δριμάσει ἀπὸ καιρό. "Ας δοῦμε τί γίνεται στὸν μαθητικὸ χῶρο.....

Οι μαθητὲς σ' αὐτὸ τὸ στάδιο ἔχουν σὰν ὅπλο τὴν ἐνότητα δράσης. Οι στόχοι ποὺ πρέπει νὰ χτυπηθοῦν εἶναι:

α) Νὰ ἐκλεγοῦν στὶς μαθητικὲς κοινότητες καὶ στὶς ἐπιτροπὲς οἱ πιὸ ικανοὶ καὶ δραστήριοι μαθητές. Νὰ δίνουν τὸ δικὸ τους σωστὸ περιεχόμενο γιὰ τὴ δράση τους.

β) Νὰ προωθήσουν συνεργασία μὲ τοὺς καθηγητὲς γιατὶ καὶ αὐτοὶ ἀντιμετωπίζουν τὶς συνέπειες τῆς ἀντιδημοκρατικῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. "Ηδη ἔχει ἀρχίσει ὁ ἀγώνας τῶν καθηγητῶν καὶ ἐδῶ χρειάζεται νὰ προωθηθεῖ μιὰ ἀδιάκοπη συνεργασία μὲ τοὺς μαθητὲς γιὰ μιὰ καλύτερη παιδεία.

γ) Νὰ χτυπηθεῖ καὶ νὰ σπάσει ἡ τρομοκρατία ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐπιβάλλουν οἱ ἀντιδραστικὲς διευθύνσεις τῶν σχολείων ἀπὸ ἐνα σωστὰ προσανατολισμένο καὶ δυναμικὸ μαθητικὸ κίνημα.....,

Σ', αὐτὸ τὸ στάδιο εἶναι ἀνάγκη ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐκπαίδευση νὰ γίνεται μὲ τὴν ἐνότητα ὅλων τῶν δυνάμεων, καθηγητῶν, φοιτητῶν, μαθητῶν γιὰ νὰ μπεῖ φραγμὸς στὰ ἀντιδραστικὰ σχέδια, γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ στόχοι

γιατί έκδημοκρατισμὸ καὶ ἔκσυγχρονισμὸ τῆς Παιδείας. Οἱ στόχοι αὐτοὶ εἶναι

1. Πάλη κατὰ τῆς κοινωνικῆς διάκρισης στὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα καὶ κατὰ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ.

2. Νὰ μποῦν οἱ βάσεις γιὰ τὴ σύνδεση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος μὲ τὴν παραγωγὴ καὶ τὴν προοπτικὴ ταχύρρυθμης καὶ ὀλόπλευρης ἀνάπτυξης τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων μὲ γνώμονα τὰ λαικὰ συμφέροντα. Ἀναλυτικά:

α) Εἰδίκευση πραγματικὴ σ' ὅλους τοὺς ακάδους

β) Γενικὴ δημοκρατικὴ - ἀνθρωπιστικὴ μόρφωση

γ) Δημοκρατικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση ποὺ θὰ συνενώνει τὴν γενικὴ ἀνθρωπιστικὴ παιδεία μὲ τὴν πολυτελεῖαν ταχυκαταστάσην

3. Νὰ ξεκινήσει μιὰ ἔκστρατεία γιὰ τὴν καθιέρωση τῆς δημοτικῆς σὰν ἐπίσημης γλώσσας.

4. Αὔξηση δαπανῶν γιὰ τὴν ἐκπαίδευση μὲ σπουδαστικὸ ἔλεγχο στὴν κατανομὴ τους.

5. Ἐξάλειψη τῆς ἀντιδραστικῆς ιδεολογίας καὶ τοῦ ἀπαρχαιωμένου θεσμικοῦ πλαισίου.

6. Βασικὸ κορμὸ τῆς νέας δημοκρατικῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης θὰ δποτελέσει ὁ ἐκπαιδευτικὸς

Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν ἀπαιτοῦνται:

α) ἀναμόρφωση τῶν παιδαγωγικῶν ἀκαδημιῶν.

β) Εἰδικὲς γιὰ καθηγητές Μ.Ε.

γ) "Αμεση ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐκπαιδευτιῶν μὲ τὴν ίκανοποιητικὴ αὔξηση τῶν ἀποδοχῶν τους.

δ) Οὐσιαστικὴ ἔλευθερία διδασκαλίας καὶ γνώμης.

Οἱ παραπάνω στόχοι μαζὶ μὲ τὰ δικά μας προγράμματα ἀλλαγῶν γιὰ τὸ κάθε ἐπὶ μέρους πρόβλημα καὶ γιὰ ὅλη τὴν ἐκπαίδευση γενικώτερα θὰ εἶναι ἡ βάση γιὰ τὴν μαζικότητα καὶ τὴν δυναμικότητα τοῦ Φ. καὶ Μ. κινήματος, τῆς προσπάθειας τῶν καθηγητῶν στὴν συμβολή τους στὴ γενικώτερη λαϊκὴ πόλη γιὰ τὴν πρόοδο.

στὸ ἐπόμενο:

ΠΡΕΠΕΙ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΚΑΙ ΠΩΣ;) ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ;

ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΡΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ "Η “ΕΥΝΟΥΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΑ,,

Τοῦ ΜΙΧΑΛΗ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

’Από τὰ χρόνια τῆς δικτατορίας γινόταν ἔξαγωγὲς ἑλληνικῶν πορνὸ μὲ γνωστοὺς Ἐλληνίδες καὶ “Ἐλληνες ἡθοποιοὺς - ποὺ παρουσιάζονται φυσικά, μὲ διαφορετικὰ δύνματα. Στὴν ἑλληνικὴ κινηματογραφικὴ παραγωγὴ τοῦ ’74-75 οἱ ταινίες πορνὸ ἔχεπέρασαν τὸ 80%. “Εντεκα τέτοιες ἑλληνικὲς ταινίες προβλήθηκαν σὲ 243 συνολικὰ χῶρες καὶ ἀποκόμισαν 821.000 δολλάρια κέρδος, τὴν ἵδια στιγμὴν ποὺ δ «Θίασος» δὲν ἔκπροσωπεῖ ἐπίσημα τὴν Ἐλλάδα στὸν διεθνῆ χῶρο.

Στὸ διάστημα ἀπὸ τὴν μεταπολίτευση καὶ δῶθε, τὸ ἐμπορικὸ κύκλωμα τοῦ θεάματος καὶ τύπου, ὃπου μονοπωλιακὴ θέση κατέχει δ ἐμπορικὸς καὶ ὅχι ποιοτικὸς κινηματογράφος, μᾶς σερβίρει πλουσιοπάροχα τὸ σχετικὰ καινούργιο γιὰ τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία «φροῦτο»: τὶς ταινίες πορνό. ’Επίσης ἀνεύθυνες τυπογραφικὲς ἐπιχειρήσεις κυκλοφοροῦν πορνοφυλλάδια-περιοδικὰ προσθέτοντας ποικιλίες στὰ ἀλλοδαπὰ πορνογραφήματα (ποὺ ἀναμφισβήτητα, τουλάχιστον ἔχουν κάποια ἴχνη καλλιτεχνίας).

Α. ’Η σκοπιμότητα

Μέχρι σχεδὸν τὴν περασμένη δε-

καετία, ἡ σεμνότυφη ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν ἀφηνει νὰ μπεῖ οὔτε χιλιοστόμετρο γυμνὸ τόσο στὸν τύπο, ὃσο καὶ στὸ θέαμα. ”Ετσι ἡ σεμνοτυφία τῆς παλιότερης ἑλληνικῆς κοινωνίας ἀφησε τὴν Ἐλληνίδα καὶ τὸν ”Ἐλληνα ἀθωράκιστους στὸν ἐπερχόμενο ἀλλεπάληλο βομβαρδισμὸ μὲ τὶς σεξο-βόμβες τοῦ ἐμπορικοῦ κυκλώματος.

’Αλλά, δὲν φταίει μονάχα ἡ σεμνοτυφία τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Πολὺ περισσότερο, ἵσως κύρια, εὐθύνονται μηχανισμοὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐλλάδα ποὺ στὸ σημερινό μας θέμα ἔχουν τὸ ἔνα κάποιο πρόσωπο τοῦ ἐμπορικοῦ κυκλώματος τύπου καὶ θεάματος.

Στὴν ἀρχή, ἡ διαφήμηση κυρίως τῶν βιομηχανιῶν προϊόντων ἔκανε χρήση ἀλόγιστη καὶ χυδαία τοῦ γυμνοῦ γιατὶ τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανικῆς ἐπανάστασης ἐπρεπε νὰ πουληθοῦν. Καὶ γιὰ νὰ πουληθοῦν ἐπρεπε νὰ ἐρεθίσουν τοὺς ἀγοραστές.

Στὴν φάση αὐτὴ τὸ γυμνὸ χρησιμοποιήθηκε σὰν ἐμπορικὸ ὅπλο καὶ πέτυχε στὸν στόχο του: νὰ συμβάλει δηλαδὴ στὴν μετατροπὴ τῶν μὴ ἀνεπτυγμένων κοινωνιῶν σὲ καταναλωτικές. Μὲ τελικὸ ἀποτέλεσμα τὴν

οίκονομική, έξαπλωση τῶν ζένων καὶ πολυεθνικῶν κεφαλαίων, δηλαδὴ τὸ οἰκονομικὸ φύμα μα τῶν ἀναπτυσσόμενων χωρῶν. Ἡ φάση αὐτὴ κυρίως ἔξελίχτηκε στὴν πρώτη πενταετία τῆς περασμένης δεκαετίας.

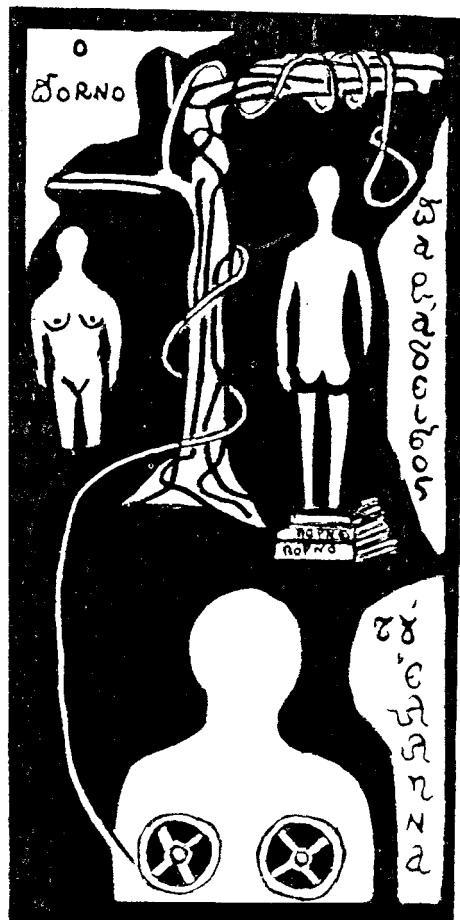
Στὴν δεύτερη πενταετία ἔχουμε περάσει δεύτερη φάση - ποὺ συγχίζεται καὶ σήμερα - ὅπου τὸ γυμνικό-πορνό χρησιμοποιεῖται σὰν πολιτικὸ ὄπλο, μὲ στόχῳ τὴν ἴδεολογικὴ φύμωση τῶν καταναλωτικῶν κοι-

νωνιῶν. Γιατὶ τώρα ἀρχίζει νὰ ξεφουσκώνει τὸ ὑπερτροφικὸ μπαλόνι τῆς βιομηχανικῆς ἐπανάστασης ποὺ δὲν ἔφερε οὔτε τὴν εὐημερία, οὔτε τὴν εὐτυχία στοὺς λαοὺς τῆς γῆς (μονάχα βία, πόλεμο, θάνατο καὶ πεῖνα). Στὴν φάση αὐτῇ, ὁ ἀγρότης στὸ χωριό, ὁ μικροϋπάλληλος καὶ ὁ ἐργάτης στὴν πόλη, μέσα στὴν στύση τους ζεχνοῦν τὴν καταπίεσή τους, τὴν πεῖνα, τὴν ισότητα τῶν φύλων, τὰ δικαιώματά τους. Νά, λοιπόν, ἡ σκοπιμότητα. Νά, λοιπόν, πῶς εὐνογχίζεται ὁ "Ελληνας.

B. Γιατὶ τὰ δέχεται ὁ λαός

Σὲ πολλὲς εὐρωπαϊκὲς χώρες (Σουηδία, Δανία κλπ) ἀπὸ χρόνια τώρα διδάσκεται ἡ σεξουαλικὴ ἀγωγὴ στὰ σχολεῖα εἴτε σὰν ζεχωριστὸ μάθημα, εἴτε σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλα μαθήματα. Ἔτσι οἱ λαοὶ αὐτοὶ μὲ πολὺ διαφορετικὸ πνεῦμα ἀντιμετωπίζουν καὶ δέχονται τὰ πορνογραφήματα ποὺ κυκλοφοροῦν ἀπὸ χρόνια καὶ ἐκεῖ ἀσταμάτητα.

Στὴν Ἑλλάδα, ἡ σεξουαλικὴ παιδεία δὲν δίνεται οὔτε στὰ σχολεῖα, οὔτε ἀπὸ τοὺς γονεῖς (ὑπάρχουν καὶ ἔξαιρέσεις) παρὰ μονάχα ἀφήνονται στὶς παρέες (ἀνέκδοτα, ιστορίες, ἐρωτικὲς ἐμπειρίες ἄλλων) πρᾶγμα ποὺ κατὰ κανόνα παραμορφώνει τὴν ἀλήθεια. Ἡ μόνη σεξουαλικὴ ἐνημέρωση ποὺ γίνεται συνήθως ἀπὸ τοὺς γονεῖς (στ' ἀγόρια δὲν ὑπάρχουν ἀφροδίσια νοσήματα καὶ πρέπει νὰ προσέχουν, στὰ κορίτσια λίγα σχετικὰ μὲ τὴν ἔμμηνο ρύση ποὺ πρόκειται νὰ ἔχουν) ἀφήνει πρόσφορο ἔδαφος στὴν διατήρηση τῶν σε-

ξουαλικῶν ταμπού. Καὶ δὲ ἔχει διαπιστωθεῖ πώς ἡ λειτουργία ἐνὸς ταμπού ἔξαναγκάζει τοὺς ἀνθρώπους σὲ κονφορμιστική συμπεριφορὰ γιὰ τὸ συμφέρον μιᾶς δρισμένης τάξης καὶ ὅτι τὰ σεξουαλικὰ ταμπού προκαλοῦν ἀναστολές στὴ σκέψη δρελώντας ἔτσι πάλι μιὰν δρισμένη τάξη (Α. Γκούχα, Σεξουαλικότητα καὶ πορνογραφία, 1971). Καὶ ἡ λειτουργία τῶν σεξουαλικῶν ταμπού δὲν εἶναι ἀσχετη μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἔξάρτηση τῶν λαῶν δὲν εἶναι ἀσχετη μὲ τὶς οἰκονομικές δυσκολίες τοῦ μεγαλύτερου τμήματος τοῦ λαοῦ μας (ποὺ ἀμοιβεται σὲ τέτοιο βαθμὸν ὥστε νὰ μπορεῖ σωματικὰ μονάχῃ νὰ ἐργάζεται). Καὶ οἱ οἰκονομικὲς δυσκολίες τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι ἀσχετες μὲ τὴν ἔλλειψη γενικῆς μόρφωσης, τὴν κούραση καὶ τὸ ἄγγος γιὰ τὴ ζωὴ σὲ συνάρτηση μὲ τὴν ἀκρίβεια τῆς καλῆς ψυχαγωγίας (πανάκριβη θέση, δίσκοι, βιβλία).

"Ολα αὐτά, λοιπόν, ἔξηγοῦν γιατὶ πέφτει ὁ "Ελληνας θῦμα τοῦ πορνό, γιατὶ γεμίζουν οἱ κινηματογραφικὲς αἴθουσες σὲ ταινίες αὐτοῦ τοῦ εἰδούς.

Γ. Πῶς θ' ἀντιδράσουμε

Τὸ σεξουαλικὸν ἔνστικτο εἶναι μιὰ πολὺ ἴσχυρὴ δύναμη ζωῆς καὶ δὲν καταπνίγεται μὲ κανένα περιορισμὸν οὔτε καὶ παύει νὰ ὑπάρχει ἀν κλείσουμε τὰ μάτια καὶ κάνουμε πώς τὸ ἀγνοοῦμε, οὔτε ἀκόμα ἀν τὸ καταπιέσουμε (στὴν ἐποχὴ ποὺ γρηγοριμοποιήθηκαν οἱ ζῶνες ἀγρότητας, οἱ κλειδαράδες ποὺ ἔφτειναν ἀντικλείδια ἔκαναν χρυσές δουλειές).

Δὲν χρειάζεται νὰ γίνει καμία ἀπαγόρευση στὴν διάδοση καὶ κυκλοφορία τῶν πορνοκατασκευασμάτων, οὔτε νὰ θεσπισθεῖ εἰδικὴ φορολογία, ὅπως προτάθηκε πρὶν λίγο καὶ ρό στὴν Βουλή.

Μονάχα μὲ τὴν καπάληη, ὑπεύθυνη καὶ ἐπιστημονικὴ διαφώτιση ὅλα αὐτὰ θὰ πάψουν νὰ ἐρεθίζουν, νὰ προκαλοῦν καὶ νὰ συγκεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ.

Κι' αὐτὸν πρέπει νὰ ἀρχίσει ἀπὸ τὶς διάφορες πολιτιστικές δργανώσεις, ἀπὸ τὶς γυναικεῖς δργανώσεις (μιὰ καὶ ἡ πορνοθελα τὶς θέλει νὰ τὶς παρουσιάζει σὰν σεξουαλικὰ ἀντικείμενα), τοὺς ιατρικοὺς συλλόγους (μιὰ καὶ αὐτὸν μποροῦν πιὸ ἐπιστημονικὰ καὶ ὑπεύθυνα νὰ διαφωτίσουν γιὰ τὸ σέξ).

Δ. Η θέση τῆς "Ενωσης Φοιτητῶν-Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν

Τέσσερεις στοὺς ἔξη κινηματογράφους στὴν πόλη τῶν Σερρῶν φέρνουν ταινίες πορνὸ κάθε βδομάδα. Γιὰ ταινίες ποιότητος οὔτε λόγος ἀν ἔξαιρέσει κανεὶς τὶς σποραδικές ποιοτικές προβολές τοῦ ἐπιμορφωτικοῦ σερραϊκοῦ ὄμιλου. Μόνιμο θέατρο δὲν ὑπάρχει (ἡ Λάρισα, ἡ Ξάνθη ἔχουν ἀποκτήσει), οἱ θίασοι ποὺ περνοῦν πανάκριβοι καὶ παρουσιάζουν συνήθως φτηνὲς καὶ ρηγὲς ἐπιθεωρήσεις.

'Επειδὴ τὸ σεξουαλικὸν πρόβλημα δὲν εἶναι ξεκομένο ἀπὸ τὰ προβλήματα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης, ἡ Ε.Φ.Σ.Ν.Σ. πέρα ἀπὸ τὴν διοργάνωση ὄμιλιων καὶ συζητήσεων μὲ

είδικούς για τὴν σεξουαλική διαφώτιση, θὰ μποροῦσε σὲ συνεργασία μὲ τοὺς δήμους καὶ τὶς πολιτιστικὲς δργανώσεις τοῦ νομοῦ μας, νὰ ξεκινήσει προσπάθεια γιὰ τὴν δημιουργία σερραϊκοῦ θιάσου μὲ ἑρασιτέχνες ήθοποιούς ποὺ νὰ παρουσιάζει ἔνα ἡ δύο ἔργα τὸ χρόνο στὴν πόλη τῶν Σερρῶν, στὶς κωμοπόλεις, στὰ χωριά, σὲ ἑργοστάσια, ἀκόμη καὶ στὸν ἀνοιχτὸ χῶρο ἐνὸς χωραφιοῦ.

Θὰ μποροῦσε ἐπίσης μέσα στὴν ΠΑΡΟΥΣΙΑ νὰ διαθέτει λίγο χῶρο δπου θὰ παρουσιάζει μερικὲς καλές ταινίες καὶ νὰ τὶς συστήνει στοὺς ἀναγνῶστες. Ἀκόμη, σὲ συνεργασία μὲ τὸν φοιτητικὸ "Ομιλο θεάτρου καὶ "Ομιλο θεάτρου καὶ Κινηματογράφου τῆς Θεσσαλονίκης (ΦΟΘΚ) καὶ μὲ τὸν Σερραικὸ Επιμορφωτικὸ "Ομιλο νὰ φέρνει καὶ νὰ προβάλει πιὸ συχνὰ δξιόλογες ποιοτικές ταινίες σὲ ὁλόκληρο τὸ νόμο.

Ἀλληλογραφία

Ἄπὸ τὸν συμπατριώτη μας Γ. Κουτλίδη ποὺ μένει στὴν Ἀθήνα, πήραμε καὶ δημοσιεύομε τὴν παρακάτω ἐπιστολή.

Ἄγαπημένοι μου συμπατριῶτες

Πήρα τὸ τρίτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας καὶ μὲ βαθεὶὰ ίκανοποίηση τὸ διάβασα.

Τὰ προβλήματά σας εἶναι τὰ αἰώνια προβλήματα τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὰ αἰώνιο πρόβλημα τῶν καταπιεσμένων.

Εἶναι καιρὸς τώρα ποὺ σκόπευα νὰ σᾶς γράψω καὶ δὲν εὔρισκα καιρό, δοσμένος, στόν, ἵδιο μὲ σᾶς, ἀγῶνα ἀπ' τὰ μαθητικά μου χρόνια, καὶ ἀποσχολημένος μὲ τὴν βελτίωση τῆς προσωπικῆς μου κατάστασης ποὺ πολεμημένη 15 χρόνια τώρα ἀπ' τὴν ἀδυσόπητη ἀντίδραση πρέπει κι αὐτὴ νὰ δρθοποδήσῃ. "Εκλεψα λίγο χρόνο καὶ σᾶς γράψω:

Πρὶν ἀπὸ είκοσαριὰ χρόνια εἶχα κάνει μιὰ προσπάθεια γιὰ τὴν ὁρ-

γάνωση μιανοῦ σωματείου σὰν τὴν ἔνωσή σας στὴν ἀγαπημένη μου πόλη τῶν Σερρῶν. Δὲν βρῆκα τότε καμμία κατανόηση.....

Πέρονοντας τώρα τὸ περιοδικό σας εἶναι τόση ἡ ἀγχίασή μου ποὺ δὲν μπορῶ ούτε νὰ τὸ κριτικάρω. "Εχω τέτοια προκατάληψη μὲ τὸ μέρος σας ποὺ τὴ δουλειά σας τὴν βλέπω ἀριστουργηματική.

Σᾶς στέλνω τὴν συνδρομή μου καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψετε τὶς διευθύνσεις καὶ τὰ τηλέφωνα τῶν μελῶν σας ποὺ σπουδάζουν ἐδῶ γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί τους. Μὲ τὴν ἐλπίδα πώς θὰ μὲ δεχτῆτε γιὰ συνεργασία

Μὲ πολὺ ἀγάπη
Γ. Κουτλίδης

·Αθήνα

18-12-75

Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΙΔΓΙΑΛΗ

Άρχιζοντας μιά προσπάθεια γιά καθιέρωση οικονομικής στήλης στην ΠΑΡΟΥΣΙΑ δημοσιεύμεις τὸ παρακάτω δύθιτο συναδέλφου μὲ τὴν προσδοκίαν ν' ἀργίσῃ διαλογος πάνω στὸ θέμα ποὺ θίγει, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα ἀκόμα οἰκονομικὰ θέματα.

Ἐννοεῖται φυσικά πῶς οἱ θέσεις ποὺ ὑποστηρίζονται στὸ δύθιτο εἶναι προσωπικές καὶ ἐκφράζουν μόνο προσωπικές γνῶμες τοῦ συναδέλφου.

Τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ συγκεκριμένα μετὰ τὸν Β' παγκόσμιο πόλεμο, ἔγιναν σοβαρὲς ἀλλαγὲς στὴ γεωργία. Ἀναπτύχθηκαν οἱ μορφὲς ἐκμετάλλευσης στὴ γεωργία κατὰ τὸ πρότυπο τῶν κεφαλαιοκρατικῶν χωρῶν, μειώθηκε αἰσθητὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγροτικῶν μικρῶν νοικοκυριῶν, αὐξήθηκε ὁ βαθμὸς ἐκμηχάνισης τῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ ἡ ποσότητα χημικῶν λιπασμάτων. Βέβαια αὐτὰ δὲν σημαίνουν ὅτι ἡ γεωργία σημείωσε τὴν ἀναμενόμενη πρόοδο. Ἀντίθετα ἡ κατὰ μέσον δρο ἀνάπτυξη κατὰ τὴν τελευταῖα πενταετία σημείωσε σοβαρὴ πτώση ἀπὸ 4% σὲ 1,8%.

Τὸ 1971 ἡ γεωργικὴ γῆ ὑπολογιζόταν σὲ 39.095.000 στρέμματα καὶ ἀντιπροσώπευε τὰ 29,7% τῆς συνολικῆς ἐπιφάνειας τῆς 'Ελλάδας. Ἀπ' αὐτῇ τὴν ἐπιφάνεια 7.800.000 στρέμματα εἶναι ἀρδευόμενα. Προπολεμικά, ἡ ἀρδευόμενη ἐπιφάνεια ήταν 2.600.000 στρέμματα.

Ἡ φτωχὴ καὶ μεσαία ἀγροτικὴ χτυπήθηκε ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τοῦ ἐπίσημου κράτους καὶ ἴδιαίτερα τῆς χούντας. Ἐνισχύθηκαν τὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα δηλαδὴ ἀναπτύχθηκε ἡ μεγάλη μηχανοποιημένη ἀγροτικὴ παραγωγὴ μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴ τῶν μικρῶν νοικοκυριῶν ποὺ δὲν ήταν σὲ θέση νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ γέα τεχνικὰ μέσα καὶ νὰ ἀντέξουν στὸ συναγωνισμό. Μεγάλη μηχανοποιημένη ἀγροτικὴ παραγωγὴ σημαίνει συγκέντρωση τῆς παραγωγῆς στὰ χέρια λίγων. π.χ. στὶς Η.Π.Α. τὰ τελευταῖα 18 χρόνια καταστράφηκαν τὰ μισὰ σχεδὸν ἀγροτικὰ νοικοκυριά. Τὸ σχέδιο τεχνικῆς ἀνασυγκρότησης τῆς Ε.Ο.Κ. προβλέπει μέχρι τὸ 1980 τὴν μείωση τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν στὸ μισό. "Ετσι ἐπιταχύνθηκε ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὸ χωριό.

Τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφυλίας ήταν μεγάλο. Ἡ μετανάστευη ἔφθασε στὸ ἀνώτερο σημεῖο, τὰ χωριά ἐρήμωσαν. Ἡ ἀγροτικὴ παραγωγὴ ἔμεινε στάσιμη.

Συγκεκριμένα στὴν περίοδο 1961-1971 τὸ 1/5 τοῦ πληθυσμοῦ ἐγκατέλειψε τὴν Επαιθρο. Σὲ μεγάλο βαθμὸν αὐτὸν εἶναι μιὰ νομοτέλεια ποὺ ὀφείλεται μεταξὺ ἄλλων καὶ στὴν ἐκμηχάνιση τῆς γεωργίας. Ἡ ἐκμηχάνιση στὴ γεωρ-

γία σημαίνει πώς χρειάζονται λιγότερα έργατικά χέρια για την καλλιέργεια της ίδιας γῆς και αύτό είχε σάν άποτέλεσμα νὰ περισεύουν έργατικά χέρια στὸ χωριό. Αύτὸ τὸ περίσευμα ήταν τόσο μεγάλο ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ ἀπορροφηθεῖ ἀπὸ τὴ βιομηχανία, ἔτσι ἀναγκαστικὰ πῆρε τὸ δρόμο τῆς μετανάστευσης ὅπου τὰ ξένα μονοπώλια τοὺς χρειάζοταν γιατὶ τοὺς πλήρωσαν λιγώτερο ἀπὸ τοὺς ντόπιους ἔργατες. Θὰ μπορούσαμε μάλιστα νὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἐξαγωγὴ ἔργατικῶν χεριῶν γιὰ τὰ δυτικοευρωπαϊκὰ καὶ ἀμερικανικὰ μονοπώλια ήταν καὶ ἔνα εἰδὸς προϋπόθεσης γιὰ τὴν ἐκβιομηχάνιση τῆς Ἑλλάδας στὸ πρότυπο ποὺ βόλευε αὐτὰ τὰ μονοπώλια.

Χαρακτηριστικὸ τὸ παράδειγμα τῶν καπνοκαλλιεργητῶν ποὺ στὴ περίοδο 1967-1972 ἀπὸ 174.000 μειώθηκαν σὲ 94.000. Παρόμοια μείωση παρατηροῦμε καὶ σ' ἄλλους γεωργικοὺς κλάδους καὶ ιδιαίτερα στὴν κτηνοτροφία. Αύτὸ είχε σάν ἀποτέλεσμα νὰ μειωθεῖ σημαντικὰ ἡ παραγωγὴ στοὺς ἀντίστοιχους κλάδους.

Ἄπὸ ὅλα αὐτὰ προκύπτει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη ὅλων τῶν κλάδων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ γιαυτὸ ὑπεύθυνο εἶναι τὸ κράτος. Καὶ αύτὸ γιατὶ μὲ τὴν ἐκτόπιση τῆς μικρῆς παραγωγῆς, στοὺς ἀγρότες ποὺ ἀνακάλζονται νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο, τὸ κράτος, δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει εὐκαιρίες ἀπασχόλησης στὴ βιομηχανία.

Στὴ γεωργικὴ παραγωγὴ ὑπάρχει μιὰ σχετικὴ ἀνάπτυξη, τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀγροτῶν στὰ τελευταῖα χρόνια ἀντὶ γιὰ βελτίωση σημείωσε πτώση. Αίτιες γι' αύτὸ ηταν οἱ τιμές συγκέντρωσης ποὺ ηταν κάτω ἀπὸ τὸ κόστος παραγωγῆς, ἡ πολὺ μεγάλη φορολογία, ἡ παροχὴ δανείων ἀπὸ τὴν Α.Τ.Ε. μὲ δυσμενεῖς δρους. "Ἐτσι τὸ 1960 τὸ μέσο κατὰ κεφαλὴ ἀγροτικὸ εἰσόδημα ἀντιπροσώπευε τὰ 55% τοῦ «ἀστικοῦ εἰσοδήματος», τὸ 1970 μειώθηκε στὰ 44% καὶ στὰ τελευταῖα 4 χρόνια ἡ διαφορὰ αὐτὴ αὐξήθηκε ἀκόμα περισσότερο. Μερικὲς περιοχὲς ζοῦν «ἐκτὸς εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ» «οἰκονομικὸς ταχυδρόμος» 1970).

Ἄπὸ ὅλες τὶς ἀπόψεις, ἡ ἐλληνικὴ γεωργία βρίσκεται σὲ χαμηλότερο ἐπίπεδο σὲ σύγκριση μὲ τὴ γεωργία τῶν χωρῶν τῆς E.O.K. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρουμε τὰ ἐξῆς στοιχεῖα:

α) Τὸ 1972 ἡ στρεμματικὴ ἀπόδοση σιταριοῦ στὴν 'Ἑλλάδα ηταν 212 κιλό, ἐνῶ στὶς χῶρες τῆς E.O.K. πάνω ἀπὸ τὸ διπλάσιο.

β) Ἡ μέση παραγωγὴ γάλακτος μιᾶς ἀγελάδας στὴν 'Ἑλλάδα εἶναι περίπου 1190 λίτρα ἐνῶ στὶς χῶρες τῆς E.O.K. πάνω ἀπὸ 3000 λίτρα.

γ) Τεράστια διαφορὰ ὑπάρχει ἐπίσης στὸ βαθμὸ ἐκμηχάνισης καὶ χρησιμοποίησις χημικῶν λιπαριών.

"Ολα αὐτὰ δείχνουν ὅτι δὲν περίπτωση ποὺ ἡ χώρα μας ἐνταχθεῖ πλήρως στὴν E.O.K., ἡ ἐλληνικὴ γεωργία δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει στὸν ἀνταγωνισμὸ

τῆς γεωργίας τῆς κοινῆς 'Αγορᾶς καὶ οἱ συνέπειες θὰ εἶναι καταστρεπτικὲς γιὰ τὸν "Ελληνα ἀγρότη.

Χρόνια τώρα παρατηροῦμε τὸ φαινόμενο νὰ μειώνεται τὸ εἰσόδημα τῶν καλλιεργητῶν ἐνῷ αὐξάνουν τὰ κέρδη τῶν μεσαζόντων, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ ἔπεξεργάζονται τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Αὔτο δοφείλεται κύρια στὴν πολιτικὴ τῶν τιμῶν συγκέντρωσης τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ποὺ συχνὰ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸ κόστος παραγωγῆς. Γιὰ νὰ γίνω σαφέστερος θὰ χρησιμοποιήσω ἕνα παράδειγμα: "Ας πάρουμε τὸ πρόβλημα τοῦ βαμβακιοῦ. Διὸ χρονὶες τώρα συνεχῶς τὰ κέρδη τῶν βιομηχανιῶν βαμβακιοῦ αὐξάνονται ἐνῷ τὸ εἰσόδημα τῶν βαμβακοκαλλιεργητῶν συμπιέζεται. "Ας βάλουμε τὰ πράγματα στὴ σειρά. Τὴ στιγμὴ τῆς συγκοινωνίας ἡ κυβέρνηση προκειμένου νὰ δημιουργήσει ἐντυπώσεις στοὺς καλλιεργητὲς καὶ νὰ ἀποσπάσει τὴν προσοχὴ τους ἀπὸ τὸ κύριο θέμα τῆς τιμῆς, καταρτίζει νομοσχέδιο, τὸ ὅποιο κατὰ τοὺς ἴσχυισμοὺς τῶν ἀρμοδίων προβλέπει τὴν διερεύνηση τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ 'Οργανισμοῦ βάμβακος. 'Οποιαδήποτε ἀλλαγὴ στὶς ἀρμοδιότητες τοῦ ὀργανισμοῦ βάμβακος, δὲν θὰ βελτιώσει τὴ σημερινὴ δυσχερῆ θέση τοῦ προϊόντος, ἐφ' ὃσον ἡ διοίκηση αὐτοῦ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Γεωργίας καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν καλλιεργητῶν θὰ εἶναι εἰκονική. Τώρα στὴ διοίκηση τοῦ ὀργανισμοῦ βάμβακος μετέχουν κατ' ἀποκλειστικότητα οἱ βιομήχανοι καὶ ἐπιχειρηματίες. Πρόεδρος ἔξακολουθεῖ νὰ παραμένει ὁ κ. Κατσάμπας, κύριος μέτοχος τῆς Πειραιϊκῆς Πατραϊκῆς Βιομηχανίας Βάμβακος Α.Ε. τῆς ὅποιας τὰ καθαρὰ κέρδη στὴν περίοδο 1973 ἀνέβηκαν στὸ δυσθεώρητο ὑψὸς τῶν 133,6 ἑκατομμυρίων. ('Ο σημερινὸς ὑπουργὸς Δημοσίων "Εργών κ. Στράτος ἦταν ὁ διευθυντὴς αὐτῆς τῆς μεγάλης βιομηχανίας).

Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ 'Οργανισμοῦ Βάμβακος τὸ ὑψὸς τῆς φετινῆς παραγωγῆς σύσπορου βαμβακιοῦ θὰ φθάσει τοὺς 350.000 τόνους, ὅσο καὶ κατὰ τὴν προηγούμενη περίοδο, παρὰ τὸ γεγονός ὃτι μειώθηκε ἡ καλλιεργηθεῖσα ἔκτοση κατὰ 200.000 στρέμματα. Πάντα κατὰ τοὺς ἴσχυρισμοὺς τοῦ 'Οργανισμοῦ, τὰ ἀποθέματα ἐκκοκισμένου βαμβακιοῦ τῆς 1ης Αύγουστου 1975 ἦταν 50.052 τόνοι ἀπὸ τοὺς ὅποιους 27.809 τόνονοι βρίσκονται στὶς ἀποθήκες τῶν βιομηχανιῶν, 13.876 βρίσκονται στὶς ἀποθήκες τῶν Συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων καὶ 8154 στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν.

Οἱ βιομηχανίες βάμβακος ἔχουν δημιουργήσει ἔνα γιγαντιαῖο κύκλωμα ποὺ ληστεύει τὸ μόχθο τῶν καλιεργητῶν. Μιὰ χαρακτηριστικὴ εἰκόνα τῶν ὑψηλῶν κερδῶν τῶν κλωστούφαντουργικῶν ἐπιχειρήσεων δίνουν τὰ παρακάτω στοιχεῖα ποὺ περιέχονται στοὺς ἴσολογισμοὺς τους:

- 1 «Πειραιϊκή - Πατραϊκή Α.Ε.»
κέρδη: 133,5 ἑκατ. δραχμές.
2. «Αἰγαῖον Κλωστούφαντήρια Α.Ε.»
κέρδη καθαρὰ τὸ 1973: 96 ἑκατ. δραχ.

3. «Κλωστήρια Ναούσης Α.Ε.».
καθαρά κέρδη: 66 έκατ. δραχ.
4. «ΒΕΛΚΑ κλωστήριον Α.Ε»
κέρδη: 46,9 έκατ. δραχ.
5. «BOMBYΞ Α.Ε.»
κέρδη: 45,5 έκατ. δραχ.
6. «Κλωστοβιομηχανίαι Ἐλλάδος Α.Ε.»
κέρδη: 42,2 έκατ. δραχ.
7. «Κλωστήρια Ἀττικῆς Α.Ε.».
κέρδη: 24 έκατ. δραχ.
8. «Βαμβακουργία Βόλου Α.Β.Ε.Τ.Ε.».
κέρδη 9,8 έκατ. δραχ.
9. «Ἐλαιουργία - Βαμβακουργία Θεσ/νίκης Α.Ε.»
κέρδη: 23,3 έκατ. δραχ.

Παρά τὴν αὐξημένη φέτος κατὰ στρέμμα ἀπόδοση, τὸ κόστος καλλιέργειας σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τῶν καλλιεργητῶν, εἶναι μεγαλύτερα, τούλαχιστο κατὰ 30% ἀπὸ τὴν προηγούμενη περίοδο, ποὺ εἶχε ἐπίσημα ἀναγνωρισθεῖ σὲ 10,40 δραχ. κατὰ κιλό. Ἡ διάθεση τῆς φετινῆς σοδειᾶς θὰ ἀντιμετωπίσει ἔξαιρετικὲς δυσκολίες, ἀπὸ τὸ κύκλωμα ἐμπορίας καὶ βιομηχανοποίησης γιατὶ ἐλέγχονται ἀπὸ μεγάλα μονοπώλια.

Τὸ κύριο αἰτημα τῶν βαμβακοκαλλιεργητῶν σήμερα εἶναι ὁ καθορισμὸς τιμῆς ποὺ νὰ καλύπτει τὸ αὐξημένο κόστος καλλιεργέιας καὶ νὰ ἀφήνει ἔνα λογικὸ περιθώριο κέρδους γιὰ τοὺς καλλιεργητὲς καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ὑψηλῶν κερδῶν τῆς κλωστοϋφαντουργίας. Ἡ τροποποίηση τοῦ ὄργανου σμοῦ Βάμβακος ἀπὸ λέπει στὴ δημιουργία σύγχυσης στοὺς καλλιεργητές, νὰ τοὺς ἀποπροσανατολίσει στοὺς στόχο τους ποὺ εἶναι ἡ διασφάλιση τοῦ μόχου τους. "Ἐνα στοιχεῖο ποὺ δείχνει τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ "Ἐλληνα ἀγροτὸς εἶναι ἡ τιμὴ συγκέντρωσης τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων σὲ σύγκριση μὲ τὴ διεθνῆ ἀγορά. Π.χ. πέρυσι ἡ τιμὴ τοῦ σιταριοῦ ἀπὸ 3,10 δραχ. τὸ κιλὸ ἔφθασε σὲ 4,30. Τοῦ καλαμποκιοῦ ἀπὸ 3 δραχ. στὶς 4 δρ. τὸ κιλό. Στὴν διεθνῆ ἀγορὰ κατὰ 7δια περίποδο ἡ τιμὴ τοῦ σιταριοῦ ὑπερδιπλασιάστηκε καὶ τοῦ καλαμποκιοῦ αὐξήθηκε κατὰ 80%.

Ἀπὸ τὴν σύντομη ἐξέταση τῶν διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν, ποὺ σημειώθηκαν στὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας διαπιστώνεται ὅτι ἡ παρέμβαση τοῦ κράτους γίνεται μὲ πολλοὺς τρόπους, πρὸς ὄφελος τῶν ζένων καὶ ντόπιων μονοπωλίων καὶ σὲ βάρος τῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Τὸ γραφεῖο τοῦ συλλόγου στὴν Θεσσαλονίκη εἶναι στὴν ὁδὸ Β. Ἡρακλείου 36 - 3ος ὄροφος ἀρ. γραφείου 5. λειτουργεῖ: Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευὴ καὶ ὥρες 6-8 μ.μ.

‘Ο ‘Επιμορφωτικός Σερραϊκός “Ομίλος” πού ήδη θηκε πρὶν ἀπὸ ἔνα περίπου χρόνο, ἔχει νὰ παρουσιάσῃ πλούσια δραστηριότητα στὸν πνευματικὸ χῶρο τῆς πόλης μας γεγονός ποὺ μὲ χαροποιεῖ διπλὰ μιὰ καὶ ἀπ’ τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας πρόβλεψα τὴν πετυχημένη του πορεία. Μιὰ ἀπ’ τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ ‘Ομίλου ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν διακοπῶν τῶν Χριστουγέννων ἦταν ἡ ἔκθεση ζωγραφικῆς μὲ ἑργα τοῦ ἀξιόλογου ζωγράφου - γιατροῦ, ποὺ μένει καὶ ἔργαζεται τὰ τελευταῖα σαράντα χρόνια στὴν πόλη μας, κ. Δημήτρη Σταυρόπουλου. ‘Αξίζει νομίζω τὸν αὐτὸν νὰ μεταφέρω στὴ «γωνιά» ἔνα κριτικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ σημείωμα ποὺ ἔδωσε ἡ ἐπιτροπὴ εἰκαστικῶν τεγχῶν καὶ μουσικῆς τοῦ Ε.Σ.Ο. γιὰ τὸν ζωγράφο καὶ τὸ ἔργο του.

«Ο Σταυρόπουλος διεγέρει τὴν δύπτική μας συνείδηση καὶ μᾶς τοποθετεῖ γυμνοὺς ἀπέναντι στὴ δουλειά του γιὰ νὰ βροῦμε ξανὰ κι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοὺς πρωτογενεῖς κανόνες στὴ ζωγραφική.

‘Η ἀνυπαρξία τῆς προοπτικῆς στοὺς πριμιτίφ πρέπει νὰ τοὺς ἔχει προικίσει μ’ ἔνα κοῦλο μάτι κι ἔτσι κατορθώνουν νὰ βλέπουν σὲ ἡ στροφή, λεπτομέρειες (στροφὲς τῶν δρόμων ποὺ δὲν τελειώνουν στὴ στροφή, λεπτομέρειες στὴ μπουγάδα, ἀναλυμένη τοποθέτηση τῶν σπιτιῶν κ.ἄ., στὴ περίπτωση τοῦ Σ.)

Παράλληλα τὸ καθαρὸ περιγραμμα στὴν εἰκόνα, ἀφαιρεῖ κάθε τάση γιὰ ἐγκεφαλικὴ θεώρηση, το-

νίζοντας περισσότερο τὴ φανατικὴ πειθαρχία τοῦ Σ. στὴ γεωμετρία καὶ τὸ πᾶθος του νὰ φαίνονται, πέρα ἀπὸ κάθε λογική, δσα μποροῦν περισσότερα στὸ τελάρο ποὺ μὲ προοπτικὴ δραση μαντεύονται ἡ ξεχνιοῦνται.

Σὲ ἄλλα κομμάτια του ὁ χρόνος ἀκινητοποιεῖται γιὰ νὰ δοθεῖ φωτογραφικὰ (οἱ τέσσαρες ἐποχὲς τοῦ ἔτους, παλιὰ καὶ νέα πλατεῖα τῶν Σερρῶν, τοπίο χιονισμένο καὶ καλοκαιριάτικο στὴ Χρυσοπηγή). Στὴ παλιὰ πλατεία ὁ ἀνθρωπος λείπει δλότελα, τονίζοντας ἔτσι τὴ γεωμετρικὴ αὐστηρότητα τοῦ χώρου καὶ τὴ πλήρη καταγραφή. Στὴ νέα πλατεία, τὰ μόνα ζωντανὰ εἶναι τὰ περιστέρια. ‘Ο Σ. ἔχει μέσα του ἔνα ἔξοντωτικὸ πρόβλημα χρόνου ποὺ ἀλλοῦ δείχνει τὴν ἀπλὴ χρονικὴ διαδοχὴ (τέσσαρις ἐποχὲς τοῦ ἔτους) κι ἀλλοῦ τὴν ἀδυσώπητη πορεία του πάνω στὴ ζωή μας (παλιὰ καὶ νέα πλατεία). Μ’ ἄλλα λόγια, δ. Σ. θέλει ἀπεγγωσμένα νὰ μᾶς μιλήσει καὶ νὰ μᾶς πεῖ τὴν ἀλήθεια σὲ πολλὰ πράμματα ποὺ ὅς τώρα τὰ δηλητηριάζαμε μὲ χίλιους δυό συμβιβασμοὺς κι αὐτὸ πολλὲς φορὲς θὰ ἀντιστρατεύτει στὴ κοινωνικὴ μας λογικὴ ποὺ δυσκολεύεται νὰ καταλάβει τὸ δυσανάλογα μικρὸ σῶμα τοῦ κοριτσιοῦ κάτω ἀπὸ τὴν τέντα σὲ σχέση μὲ τοὺς ὑπόλοιπους

καλυμβητές στήν ἀκτὴν Κερδυλλίων.
‘Ο Σ. κάποτε θὰ δικαιωθεῖ’.

• Φεβρουάριος εἶναι δὲ μήνας ποὺ
ἔχει συνδεθῆ μὲ γεγονότα καὶ ἐπι-
σόδεια ποὺ εἶναι συνδεδεμένα μὲ
τὴν μαρτυρικὴ μας Κύπρο.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1959 ὑπογρά-
φθηκε ἡ συμφωνία τῆς Ζυρίχης τὸν
Φεβρουάριο τοῦ 1973 ὁ πρώην ὑφ/
γὸς ἔξωτερικῶν καὶ πρεσβευτὴς τῆς
Χούντας Παναγιωτάκος μεταβίβασε
στὸν Μακάριο τελεσίγραφο τῆς δι-
κτατορικῆς κυβέρνησης τῆς Ἀθή-
νας ζητώντας τον' ἀπομακρύνη τοὺς
φιλομακαριακοὺς ἀπὸ τὴν κυπριακὴν
κυβέρνησην!!!!) νὰ παραδώσῃ τὸν ὁ-
πλισμὸν τῆς Ἐθνοφρουρᾶς, καὶ, ἔ-
μεσα, ν' ἀποχωρήσῃ γιατὶ θὰ γινό-
ταν ἐπέμβαση.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1975 ἀνακυ-
ρύθθηκε τὸ κύτσονυμο τουρκοκυπρια-
κὸν αράτος.

Εὐχὴ ὅλων μας τὸν Φεβρουάριο τοῦ
1976 νὰ σταματήσῃ τὸ δρῦμο τῶν
Κυπρίων.

Μοῦ εἴπανε, καὶ μ' ἐπιψύλαξη τὸ
μεταφέρω, πὼς σὲ μιὰ ἐκκλησία
στὸ Σιδηρόκαστρο, στὴ διάρκεια τῆς
λειτουργίας διαβάστηκε ἀπὸ ἵερόμε-
νο ἔνα κείμενο σχετικὰ μὲ τὴν δη-
μοτικὴ γλῶσσα τὴν ὅποια κατηγο-
ροῦσε καὶ ἀποκαλοῦσε «χυδαία». Α-
λήθεια θάπτεπε νὰ ξέρη ὁ συντάκτης
τοῦ κειμένου ἐκείνου, τὴν ἀπάντη-
ση τοῦ Ψυχάρη στὸν χαρακτηρισμὸν
αὐτό. πὼς «δὲν ὑπάρχουν δηλαδὴ χυ-
δαῖες γλῶσσες, ἀλλὰ χυδαῖοι ἄνθρω-
ποι».

Πρὶν ἀπὸ 35 ἀκροιβῶς χρόνια, τὸν
Φεβρουάριο τοῦ 1943, μέσα στὸ σκο-
τάδι τῆς γερμανικῆς ναζιστικῆς κα-
τοχῆς ἀφήνε τὴν τελευταῖα του πνοὴν
ὁ μεγάλος μας ποιητὴς Κωστῆς Πα-
λαμᾶς. Ἡ κηδεία του (ὅπως καὶ ἡ
κηδεία τοῦ ἀλλου μεγάλου μας ποιη-
τῆς, τοῦ Σεφέρη μέσα στὴν ἐπτάχρο-
νη ἐσωτερικὴ κατοχή) μετατράπηκε
σὲ μιὰ πορεία ἐλευθερίας σ' ἔνα ἡ-
ρωικὸν ἀντιναζιστικὸν ζέσπασμα τοῦ
λαοῦ τῆς Ἀθήνας.

Τιμώντας ἡ στήλη τὴν μνήμη τοῦ
ποιητῆ μεταφέρει τοὺς στίχους ἀπ'
ἔνα του ποίημα, τὸ «έμεῖς οἱ ἐρ-
γάτες».

Ἐμεῖς οἱ ἐργάτες εἴμαστε ποὺ μὲ τὸν
ἰδρωτὰ μας
ποτίζουμε τὴ γῆ γιὰ νὰ γενᾶ
καρπούς, λουλούδια, τ' ἀγαθὰ τοῦ
κόσμου ὀλόγυρά μας
φτωχή, ἀλουλούδιαστη, ἄκαρπη, μο-
νάχα ἡ ἐργατιά.

Ἐμεῖς οἱ ἐργάτες εἴμαστε ποὺ μὲ
τοὺς ἕδρωτά μας
ζυμώνουμε τὸ κόσμου τὸ φωμὶ —
πιὸ δυνατὰ κι ἀπὸ τὰ σπαθιὰ τὰ χέρια
τὰ δικά μας

καὶ μ' ὅλο τὸ ἀλυσσόδεμα, σκάφτουν,
κι ἡ γῆ πλουτεῖ.

Στὸν κόσμου τοὺς θησαυριστές, τὸ
βιός σου σου, ἐργάτη, νόμοι στὸ τρῶνε
ἀδικητές χωρίς ντροπή!

Αγκαλιασθῆτε, ἀδέρφια, δρθοί. Μὲ
μιὰ καρδιά, μιὰ γνώμη
Δικαιοσύνη, βρόντηξε, καὶ λάμψε,
προκοπή.

• Αναδημοσιεύω χωρίς σχόλια, ἔνα
(συνέχεια στὴ σελίδα 30)

Ο ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΟΣ ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Τοῦ ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΛΚΙΑ

‘Ο ἀγχώδης ρυθμὸς τῆς ζωῆς, ἡ ἀβεβαιότητα καὶ ἡ ἀνασφάλεια, ὁ σκληρὸς ἀγώνας γιὰ ἐπιβίωση - ἀποτελέσματα τοῦ συνόλου τῶν παραγωγικῶν σχέσεων ποὺ συνθέτουν τὴν οἰκονομικὴ διάρθρωση τῆς κοινωνίας - ἀλλοτριώνουν τοὺς σημειώνους ἀνθρώπους τοὺς κάνουν νευρωτικούς καὶ ἀνικανοποίητους. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς σύζυγους, ὅταν τὰ πολλὰ μικροῖς τῆς καθημερινότητας ἀντιμετωπίζονται μὲ τραχὺ καὶ ἀπότομο τρόπο, πρᾶγμα ποὺ ὀδηγεῖ σὲ καυγάδες καὶ σὲ καταστάσεις ποὺ κάνουν ἀφόρητη τὴν κοινὴ συμβίωση καὶ λογικὴ διέξοδο τὸ διαζύγιο. ‘Ο οἰκονομικὸς ἐπίσης παράγοντας εἶναι ἀπ’ τοὺς πιὸ βασικοὺς ποὺ ὀδηγοῦν τὸ γάμο στὴ διάλυσή του, καθὼς ἔνα μεγάλο ποσοστὸ γάμου, ἔχει γιὰ κίνητρο ἀπ’ τὴ μεριὰ τοῦ ἄντρα τὴ προσκα καὶ ἀπ’ τὴ μεριὰ τῆς γυναίκας τὴν ἀποκατάσταση. Μὲ αὐτὸ τὸ κυρίαρχο κίνητρο, ὁ μὲν ἄντρας ἔξασφαλίζει τὴν ὄλοκληρωτικὴ του κυριαρχία πάνω στὴ γυναίκα ποὺ ταυτόχρονα εἶναι καὶ παραδούλεύτρα του καὶ μητέρα τῶν παιδιῶν του, ἡ δὲ γυναίκα ἀπαλλάσσεται ἀπ’ τὶς περιπέτειες τῆς ζωῆς καὶ ἔξαρτιέται πιὰ ἀποκλειστικὰ ἀπ’ τὸν ἄντρα (βέβαια κύτες οἱ καταστάσεις, τὰ κίνητρα κτλ. θὰ πρέπει νὰ ἔξετάζονται σὲ σχέση πάντα μὲ τὴ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ διάρθρωση τῆς κοινωνίας γιατὶ καὶ ἡ συνείδησή μας καὶ ἡ συμπεριφορά μας εἶναι ἀντανάκλαση τοῦ κοινωνικοῦ εἶναι). Δέν ἀποτελεῖ ὄμως κύτη ἡ πλευρὰ τὸ θέμα μας.

‘Η κοινωνία μας λοιπὸν σερβίρει τὸ πρότυπο τῆς καλῆς νοικουροῦ, τῆς στοργικῆς μητέρας καὶ τῆς ὑπάκουης γυναίκας καὶ παράλληλα τὸ πρότυπο τοῦ κυρίαρχου, ἐργατικοῦ καὶ στοργικοῦ πατέρα. Μὲ τὸ γάμο λοιπὸν τὰ πρότυπα αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ πραγματωθοῦν.

Δυστυχῶς ὄμως ὁ γάμος δὲν πετυχαίνει πάντα. Μιὰ ἀπ’ τὶς μορφές του, εἶναι καὶ ὁ ἀποτυχημένος γάμος, ὁ γάμος ποὺ θὰ πρέπει νὰ

λυθῇ μὲ διαζύγιο. Τὸ σχετικὸ λοιπὸν πρόβλημα μὲ τὸν ἀποτυχημένο γάμο καὶ τὸ διαζύγιο πρακτικὰ εἶναι τὸ ἔξης. Κάθε χρόνο βγαίνουν περίπου 4.000 διαζύγια. ‘Ομως αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὑπάρχουν περισσότεροι ἀπὸ 200.000 ποὺ ζοῦν σὲ διάσταση καὶ δὲν μποροῦν νὰ ξαναπαντρευτοῦν, γιατὶ ὁ ἀντικειμενικὸς κλονισμὸς τοῦ γάμου, π.γ. μακροχρόνια διάσταση, δὲν ἔναντιγνωρίζεται σὰ λόγος διαζύγιου. Καὶ ἐνῷ μιὰ ἐπι-

τροπή τῆς Βουλῆς, ἔφτιαξε ἐνα νομοσχέδιο, μὲ τὸ ὅποιο καθιερώνεται τὸ αὐτόματο διαζύγιο, διὰ δηλαδὴ ὁ ἀντικειμενικὸς κλονισμὸς τοῦ γάμου ἀποτελεῖ λόγο διαζυγίου, πρὶν ἀκόμα συζητηθῇ, ἔρχισαν οἱ ἀντιδράσεις κυρίως ἀπ' τὴν μεριά τῆς Ἐκκλησίας.

Στὸ δίκαιο τοῦ διαζυγίου πρέπει νὰ διακρίνουμε τὸ δίκαιο ποὺ ἰσχύει στὰ χαρτιὰ-στοὺς νόμους καὶ τὸ δίκαιο ποὺ ἰσχύει στὴ πράξη. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸ δίκαιο ποὺ ἰσχύει, τὸ διαζύγιο δίνεται μόνο ὅταν συντρέχει κάποιος λόγος, εἴτε ὑπαίτιος (μοιχεία, διγαμία, ἐπιβουλὴ ζωῆς, κακόβουλη ἐγκατάλειψη, ἴσχυρὸς κλονισμὸς τῆς ἔγγαμης σχέσης, ἀρθρα 1439-1442 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα) εἴτε ἀναίτιος (φρενοβλάβεια, λέπρα, ἀσφάλεια, ἀνικανότητα, ἀρθρα 1443-1446 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα). Μόνο λοιπὸν κύτοι οἱ λόγοι ποὺ ἀναφέρονται περιοριστικὰ ἀπὸ τὸν Ἀστικὸ Κώδικα ἀποτελοῦν λόγους διαζυγίου. Τὰ περισσότερα δὲ διαζύγια βγαίνουν μὲ βάση τὸ 1442 γιατὶ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἴσχυροῦ κλονισμοῦ τῆς ἔγγαμης σχέσης, καλύπτονται τὰ ὑπαίτια παραπτώματα ποὺ δὲν ἔμπιπτον στὶς ἄλλες διατάξεις.

Στὴ πράξη ὅμως τὰ περισσότερα διαζύγια ποὺ βγαίνουν, εἶναι συναινετικά, δηλαδὴ στηρίζονται στὴν ἀμοιβαία θέληση τῶν συζύγων νὰ χωρίσουν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νόμος ἀπαιτεῖ λόγο διαζυγίου καὶ δὲν ἀναγνωρίζει διὰ ἀμοιβαία θέληση καὶ συμφωνία τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλο-

νισμοῦ τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου, ἀποτελεῖ τέτοιο λόγο διαζυγίου, ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ κωμωδία. Κατασκευάζονται ἴστορίες, γίνονται ἀγωγές, ἐπιστρατεύονται ψευδομάρτυρες, προσποιοῦνται καὶ ὑποκρίνονται ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς δίκης γιὰ νὰ «πειστῇ» τελικὰ τὸ δικαστήριο ὅτι ὑπάρχει κάποιος λόγος διαζυγίου. "Ετοι, ἡ ξεπερχομένη νομικὴ ρύθμιση ποὺ συγκρούεται σκληρά μὲ τὴ πραγματικότητα, ἐπισημοποιεῖ τὴ ψευδομάρτυρία, καταστρατηγεῖ τὸ δίκαιο καὶ γελιοποιεῖ κάθε ἔννοια τῆς δικαιοσύνης.

‘Ο γάμος βέβαια εἶναι ἐνας δεσμὸς ποὺ ἔνωνται δυὸς ἀνθρώπους. “Ομως ἀυτὸς ὁ δεσμὸς δὲ πρέπει νὰ εἶναι προκαθορισμένα ἵσθιος γιατὶ τότε ποιὸ σκοπὸ ἐξυπηρετεῖ ἡ διατήρηση τοῦ ἀποτυχημένου γάμου ἀφοῦ θὰ ἔχει καταστραφῆ τὸ ἀνθρώπινο περιεχόμενο τῆς ἀρμονικῆς συμβίωσης; ‘Η Ποιτεία ἐπίσης, μὲ τὸ νὰ ἔμμενε μὲ τοὺς ἀναγκαστικοὺς τῆς νόμους νὰ διατηρῇ τυπικὰ τὸν ἀποτυχημένο γάμο, προσβάλλει - σ’ ἔνα ἀκόμα τομέα - τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καὶ ἀξιοπρέπεια καὶ περιορίζει ἀσφυκτικὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. ‘Οπωσδήποτε δὲ αὐτοὶ οἱ καταπιεστικοὶ νόμοι ποὺ διατηροῦν ἀναγκαστικὰ τὸν ἀποτυχημένο γάμο δὲ δικαιώνονται καὶ οὕτε δικαιολογοῦνται μὲ ἀναγωγές σὲ μεταφυσικὲς ἀρχές (μυστήριο τοῦ γάμου, ἱερολογία, «οὓς ὁ Θεὸς συνέζευξεν...»κλπ). Τὸ κοινωνικὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνεται γιὰ τὴ τέλεση τοῦ γάμου μετατρέπεται

σὲ κοινωνικὴ ἀδιαφορία ὅταν πρόκειται γιὰ τὴ διάλυση τοῦ γάμου. Ἐπίσης τί ποιὸ λογικό, ἥθικὸ καὶ δίκαιο ἀπ’ τὸ νὰ ἐπιτρέπεται σὲ δύο ἀνθρώπους νὰ χωρίσουν μὲ μιὰ ἀντικειμενικὴ διαπίστωση ὅτι κλονίστηκε ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου; Μὲ τὸ αὐτόματο λοιπὸν διαζύγιο ποὺ προτείνεται - αὐτὸ δὲ σημαίνει αὐτοδίκαιο χωρισμὸ γιατὶ ἀπαιτεῖται πάντα δικαστικὴ ἀπόφαση ποὺ θὰ ἐπισημοποιήσει τὸν ἀντικειμενικὸ κλονισμὸ - καθιερώνεται σὰ λόγος διαζυγίου ὁ ἀντικειμενικὸς κλονισμὸς τῆς ἔγγραμης σχέσης. Παρατηροῦμε λοιπὸν ὅτι τὸ δίκαιο πάνω στὸ θέμα τοῦ διαζυγίου, βλέπει στὸ γάμο ποὺ ἀπότυχε, ἔνα πρόσχημα γιὰ νὰ τὸν μεταβάλλει σὲ θεσμὸ ἐκδίκησης.

Ἐτσι π.χ. ἡ γυναῖκα (ἢ ὁ ἄντρας) δὲν δίνει διαζύγιο στὸν ἄντρα (ἢ στὴ γυναίκα) ποὺ θέλει νὰ χωρίσει μόνο καὶ μόνο γιὰ λόγους ἐκδίκησης, γιὰ νὰ μὴ παντρευτῇ τὴν (ἢ τὸν) ἀντίζηλο. Σ’ αὐτὴ ὄμως τῇ περίπτωση, τὸ δίκαιο ἔρχεται νὰ συμπαρασταθῇ, νὰ ἐνισχύσει καὶ νὰ κατοχυρώσει νομοθετικὴ τὴν ἐκδίκητικὴ διάθεση τοῦ σύζυγου. Δὲ διαφωνεῖ κανεὶς ὅτι τὸ δίκαιο πρέπει νὰ συμπαραστέκεται στὸν ἐγκαταλειπόμενο σύζυγο ἀλλὰ μόνο στὴ βάση τῆς οἰκονομικῆς ἐξασφάλισης (διατροφῆ, σύνταξη κ.τ.λ.).

Οἱ βασικὲς ἀντιρρήσεις γιὰ τὴ τροποποίηση τοῦ δίκαιου γιὰ τὸ διαζύγιο προέρχονται κυρίως ἀπ’ τὴ μεριὰ τῆς Ἐκκλησίας. Προβάλλονται ἐπιχειρήματα ὅπως κινδυνεύει ἡ πατροπαράδοτη μορφὴ τῆς ἑλληνικῆς

οἰκογένειας, ὅτι ὁ γάμος καὶ τὸ διαζύγιο στηρίζονται σὲ ἱεροὺς καὶ καθιερωμένους κανόνες, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο λέει ὅτι ὁ γάμος δὲν διαλύεται παρὰ μόνο δταν ὑπάρξει μοιχεία κτλ.»

Ἐτσι ἡ μονοκόμματη σκέψη τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς παραπέμπει σὲ πατροπαράδοτες ἀντιλήψεις καὶ σὲ καθιερωμένους κανόνες ποὺ πιθανῶς κάποτε νὰ ἦταν ἀρμονικοί, σήμερα ὄμως ἔχουν ξεπεραστῇ γιατὶ ἡ κοινωνία δὲν εἶναι στατικὴ ἀλλὰ δυναμικὰ ἐξελισσόμενη πραγματικότητα. Ἡ ἔδια ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης εἶναι ἥδη σὲ σύγκρουση μὲ τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ προβλέπει σὰ μόνο λόγο διαζυγίου τὴ μοιχεία. Ἀφοῦ λοιπὸν στὸ θέμα αὐτό - μετὰ ἀπὸ παζάρια - ἐγκαταλείφτηκε βασικὰ τὸ Εὐαγγέλιο μὲ τὸ νὰ ἀναγνωρίζονται καὶ ἄλλοι λόγοι σὰ λόγοι διαζυγίου γιατὶ ἡ Ἐκκλησία ἀντιστέκεται σὲ μιὰ ρεαλιστικὴ νομοθετικὴ μεταρρύθμιση τοῦ δίκαιου τοῦ διαζυγίου;

Ἡ ἀλήθεια βρίσκεται πάντα μέσω στὴ κοινωνικὴ πραγματικότητα, δὲν μονοπωλεῖται, ἀπὸ κανένα δόγμα.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ ἐπιβάλλει τοὺς κανόνες τῆς καὶ τὶς ἐνδεχόμενες κυρώσεις στοὺς πιστοὺς τῆς. «Ομως τὸ Κράτος εἶναι μιὰ εὐρύτερη διάτητα καὶ γ’ αὐτὸ ἡ Πολιτεία δὲ νομοθετεῖ μόνο γιὰ τοὺς πιστοὺς ἀλλὰ γιὰ τὸ σύνολο τῶν πολιτῶν. Στὸ ἥρθο 13 τοῦ συντάγματος τῆς 11/6/1975 κατοχυρώνεται συνταγματικὴ ἡ ἀνεξιθρησκεία «ἢ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπορραβίαστος»

Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀτομικῶν καὶ πο-

λιτικῶν δικαιωμάτων δὲν ἔξαρτᾶται ἐκ τῶν θρησκευτικῶν ἑκάστου πεποιθήσεως) Γιατὶ λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἐπιμένει νὰ ὑπερβαίνει τὶς ἀρμοδιότητές της καὶ νὰ μπαίνει σὲ εὐρύτερους χώρους ποὺ ἡ ἀρμοδιότητα ἀνήκει σ' ἄλλους;

Τέλος, ἀς σημειωθῆ, ὅτι μὲ τὸν ἔκσυγχρονισμὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα πάνω στὸ θέμα τοῦ διαζυγίου καὶ μὲ τὴ καθιέρωση τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλονισμοῦ σὰ λόγο διαζυγίου κάνουμε ἔνα βῆμα μπρὸς ποὺ θὰ πρέπει τελικὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὸ πολιτικὸ γάμο. (Ἐδῶ θὰ πρέπει ἀκόμα νὰ σημειώσουμε ὅτι ἡ ἱερολογία τοῦ γάμου εἶναι ἀπαραίτητο συστατικὸ γιὰ νὰ ἀναγνωριστῇ ἡ νομικὴ ὑπόσταση τοῦ γάμου - ἀλλιῶς ὁ γάμος θεωρεῖται ἀνύπαρχτος - καὶ αὐτὴ ἡ ἱερολογία προβλέπεται ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς μὴ πιστούς!!).

Τὰ προβλήματα τοῦ γάμου ἔχουν ἀμεση σχέση μὲ τὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας τῆς ὁποίας οἱ σύζυγοι ἀποτελοῦν μέλη. Ἡ οἰκογένεια λοιπὸν εἶναι ὁ ἀμεσος καθερότητος τῆς κοινωνίας. Ἄφου λοιπὸν ἡ κοινωνία βασίζεται στὴν ἔκμετάλλευση, αὐτὴ ἡ

ἔκμετάλλευση δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ ἀντικατοπτρίζεται καὶ πρωτογενῶς στὸ κύτταρο τῆς κοινωνίας, στὴν οἰκογένεια. Ἐπίσης οἱ σχέσεις ποὺ κυριαρχοῦν στὴ κοινωνία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμφανίζονται καὶ στὴ μηκρογραφία τῆς κοινωνίας, στὴν οἰκογένεια. Ὑπάρχει δηλαδὴ μιὰ στενὴ σχέση ποὺ συνδέει τὸ γενικὸ μὲ τὸ μερικὸ τὴ κοινωνία μὲ τὴν οἰκογένεια. Συνεπῶς δὲ μπορούμε νὰ ἔχουμε μιὰ ἀρρωστημένη κοινωνία καὶ ἔνα εὔρωστο θεσμό της. Ἡ κρίση λοιπὸν ποὺ διέρχεται ὁ γάμος στὴ θεσμὸς ἡ ὁποία φυσικὰ δὲ θὰ ξεπεραστεῖ μὲ τὴ θέσπιση τοῦ αὐτόματου διαζύγιου γιατὶ οἱ αἰτίες εἶναι βαθύτερες - εἶναι μιὰ μόνο ἔκφανση τῆς γενικώτερης κρίσης ποὺ διέρχεται ἡ κοινωνία μας. Ὁ γάμος σὰν ἔνα ἀπὸ τὰ ἐπιφαινόμενα τοῦ ἐπικοδιμήματος διέρχεται μιὰ ὀδυνηρὴ διαδικασία ποὺ ἀναγκαστικὰ καὶ νομοτελειακὰ θὰ ὀδηγηθῇ σὲ μιὰ ἀνώτερη φάση μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῆς βάσης ποὺ πάνω της στηρίζεται καὶ τὸ μετασχηματισμὸ τῶν σχέσεων ποὺ κυριαρχοῦν σ' αὐτήν.

(συνέχεια ἀπὸ σελ.δικ 30)

σχόλιο ἀπὸ ἀπογευματινὴ ἐφημερίδα.

Κονσερβαρισμένη κουλτούρα

«Ἡ πιὸ ἔξειλη γένη μέθοδος γιὰ τὴν ἔθνική, οἰκονομική καὶ κοινωνικὴ ὑποδούλωση, μιᾶς γάρχας, εἶναι ἡ «κονσερβαρισμένη» κουλτούρα ποὺ εἰσάγεται σ' αὐτὴν ἀπὸ τὶς πολυεθνικές ἑταῖριες! Ἡ διαπίστωση αὐτὴ ἔγινε ἀπὸ τὸ Δικαστήριο Ράσσελ στὴν Ρώμη. »Ακόμη καὶ οἱ σειρὲς τῶν «κόμικς» ποὺ εἰσάγονται στὶς περιθωριακὲς γῶρες, περιέχουν κατὰ τὸ ποσοστὸ ἔξαρτήσεως τους καὶ ἀνάλογο ποσοστὸ στους ἥρωες τους,

ποὺ ἀνήκουν στὶς μητροπολιτικὲς γῶρες! Τὸ ποσοστὸ δὲ τῶν εἰσαγομένων ἥρωων αὐξάνει, ἀνάλογα μὲ τὴν ἔξαρτηση τῆς γάρχας. Τόσο φοβερὲς ἐπιπτώσεις στὴν ἔθνικὴ ἀνεξαρτησία ἔχει ἡ εἰσαγρομένη κουλτούρα γενικώτερα, ὥστε νὰ ἀποτελῇ τὸν πρῶτο κίνδυνο αὐτὴ καὶ τὸ δεύτερο τὸ στρατιωτικὸ πραξικόπημα! Καλὸ θὰ εἶναι νὰ ξέραμε τὶ ποσοστὸ κουλτούρας εἰσάγεται στὴ γώρα μας...».

Μέντης